

Bizkaiko Lurralde Historikoko Toki Erakundeen Aurrekontuei buruzko abenduaren 2ko 10/2003 FORU- ARAU (BAO Abenduaren 15ekoa)

Bizkaiko Batzar Nagusiek, 2003.eko abenduaren 2ko osoko bilkuran, bizkaiko lurralde historikoko toki erakundeen aurrekontuei buruzko abenduaren 2ko 10/2003 Foru-Araua, onetsi dutela eta nik neuk aldarrikatu eta argitara dadin agintzen dudala jakinarazten dut, aplikatu zaien beharra duten hiritar, norbanako eta agintari guztiek zaindu eta zainaraz dezaten.

BIZKAIKO LURRALDE HISTORIKOKO TOKI ERAKUNDEEN AURREKONTUEI BURUZKO ABENDUAREN 2KO 10/2003 FORU-ARAU

HITZAURREA

Foru arau honek ekonomi jarduera bizkor eta eraginkorraren beharrianen arabera aurrekontu, kontabilitate eta kontrolerako eremua ezartzen du Bizkaiko Herrialde Historikoko toki administrazioentzat, eta aurre-kontuen prozeduran eta kontabilitate publikoari buruzko arloan Herri-Dirubideen Euskal Kontseiluak onetsitako irizpide homogenoak aplikatzea errazten die.

Urteko aurrekontua toki administrazioaren zuzentegi-tarauaren adierazpena da eta bertan haren organismo autonomoen eta sozietate publikoen aurrekontuak sartzen dira (sozietate publikoak dira sozietatearen kapitalaren edo fondoaren %50 baino gehiagoko partaidetza dutenak).

Foru arau honek ez du definitu aurrekontu eredu bakar eta itxia; aitzitik, nahikoa malgua da eta aplika daitekeen arautegiaren zati handi bat erakunde bakoitzak, autonomia osoz, urtero onesten duen aurrekontu betearaz-penari buruzko arauak definitzen du, agiri hori aurrekontu kontrolaren sistemaren giltzarri bihurtuz. Nolanahi ere, kontrol sistema osoa araupetu da, aurrekontua berearazteko araurik ez dagoenerako komeni delakoan.

Aurrekontua osatzen duen funtsezko beste agiri ekonomiko bat Ekonomia-Finantzazko Txostena da; txosten horretan aurrekontua orekatuta dagoen aztertzen da, hots, sarrerak aurreikusitako gastuei aurre egiteko beste direnez. Osagarri gisa, geroagoko ekitaldietarako baimentzen diren gastuei (konpromiso- kredituak) aurre egiteko finantzaketa nahikoa den aztertzen da, eta horrela epe ertaineko ekonomi plangintzarako funtsezko elementua sartzen da.

Eginkizun egitaraua, beherengo mailan baino ez bada ere, administrazio guztietan jarduketa egitaraukako aurre-kontua prestatu beharri emandako erantzuna da. Eginkizun egitarau bakoitza ekitaldian lortu beharreko helburuak eta jarduera hori bideratuko duten ekintza zehatzak definituta dituen aurrekontuko eginkizun sailkapenaren multzoa da. Aurrekontu egitarauaren kontzeptu zurrunaren aldean, eginkizun egitaraua orokorragoa da eta hurbileko jarduerak hartzen ditu bere barruan eta beraren bidez udalerri handiek bideak zabalik dituzte egitaraukako benetako aurrekontuak garatzeko.

Aurrekontua, kontrolerako tresna izateari utzi gabe, nahikoa malgua izan behar da ekitaldian zehar behar diren moldaketak betekizun formalistegiekin ez eragozteko. Lehen mailan, hori gastuetarako administrazio bakoitzak zuzen kontabilizatzeari kalte egin gabe defini dezakeen kredituen lotura maila liberalizatuz lortu da.

Gainera, kredituak aldatzeko sistema bizkorra ezarri da eta jendaurreko informazioaren betekizunak –beti gelditasunaren eta frogatu gabeko lan eranskarriaren iturri izan direnak– ekonomiaren aldetik nabariak diren kasuetarako bakarrik gorde dira. Ez dago, horretan, kontrolaren kalitatearen galerarik; izan ere Kontu Orokorrak urteko ekonomi datu guztiak jendaurreratzen ditu eta bai udalak bai hiritarrek egindako jardueraren azken balorazioa egiteko oinarritzko agiria da.

Honela, eta beti ere administrazio bakoitzaren autoerregulazioari lotuta, aurrekontuetako partiden arteko kreditu-transferentziak, sarrera berezietarako kreditu-emateak eta aurreko ekitaldietako kredituen eransketak ez dira argitaratuko. Gainerako aldarazpenetarako, kreditu erantsi gisa definituta daudenetarako, antzeko prozedura bati ekiteko bidea ematen da zenbatekoak txikiak direnerako.

Kontuhartze-kontrola Arauak proposatzen du, ohiko a priori lege kontrola gainditzen duen ikuspegitik, administrazio egintzen ekonomi zentzutasunari buruzko informazioa eta a posteriori egin beharreko lege, ekonomia, finantza eta antolaketa kontrolen hedapena sartuz. Honela, funtzio publikoaren barne auditoretzaren ideia sartu da, erabakiak hartzen oso lagungarria izango delakoan.

Azkenik, foru agindu honetan ezarri da aurrekontu egiturari eta kontuen planari dagokienez Euskadiko gainerako administrazioekin homogenotuta garatuko dela; horrela, hain zuzen ere, Euskal Autonomia Erkidegoko Erakunde Erkideen eta Lurralde Historikoetako Foru Organoen arteko harremanei buruzko Legean finkatutako asmoa beteko da: informazioaren ondoreetarako, euskal alor publiko osoaren bateratzea ahalbidetzen duen eredia lortzea.

ATARIKO TITULUA

1. artikulua. Aplikazio-eremua.

Foru arau hau Bizkaiko Lurralde Historiko osoan aplikatuko zaie toki erakundeei, haien organismo autonomoi, enpresa-erakunde publikoei eta toki erakundeon menpeko sozietate publikoei.

Halaber, udalerriaz beherako eremuko erakundeei ere aplikatuko zaie, haien berezitasunak kontuan hartuta.

Aurrekontu- eta kontabilitate-araubideari dagokienez honako kasu honetan hartuko da sozietate bat toki erakunde baten sozietate publikotzat: toki erakundeak %50ekoa baino handiagoa den partaidetza badu sozietatearen kapitalean edo funtsean.

2. artikulua. Jarduketa publikoaren eredia.

Toki-erakundeek euren ogasunen berezko arloetan jardungo dute, legezkotasunaren, objektibotasunaren, ekonomiaren, era- ginkortasunaren, kontrolaren, kutxa-batasunaren eta menpeko organo eta erakundeen arteko koordinazioaren printzipioen arabera, baina zehatz-mehatz betez aurrekontu-egonkortasunari eta finantzairaunkortasunari buruzko araudia.

I TITULUA AURREKONTU OROKORRAK

I. KAPITULUA AURREKONTUEN DEFINIZIOA, INDARRALDIA ETA ABIABURUAK

3. artikulua. Definizioa eta integrazioa.

1. Aurrekontu orokorrak toki erakundeek ekitaldi ekonomiko eta aurrekontu ekitaldi bakoitzean egin beharreko jarduera ekonomikoren zuzentegitarauko erabakien adierazpen formalak dira, finantzen eta kontabilitatearen eremuan.
2. Aurrekontu orokorrak, gainera, toki erakundeen baliabideen administrazio zuzenaren kontrolerako tresna ere badira.
3. Honako hauek sartzen dira aurrekontu orokorretan; era- kundearen beraren aurrekontuak, haren enpresa-erakunde publikoenak, haren menpeko sozietate publikoenak eta partzuergoenak, betiere haien egintzak zuzenean edo zeharka lotuta badaude toki-erakundeak erabakitzeko ahalmenarekin. Aurrekontu orokorrekin batera, erakundeari atxikitako gainerako partzuergoen aurrekontuak aurkeztuko dira, informazio-ondorioetarako.

4. artikulua. Aurrekontuen indarraldia.

Ekitaldi ekonomikoa edo aurrekontu-ekitaldia bat etorriko da egutegiko urtearekin.

5. artikulua. Aurrekontu abiaburuak.

Aurrekontu orokorrak abiaburu hauen arabera prestatu behar dira:

1. Finantzen oreka: aurrekontu bakoitzari dagokionez, sarreren zenbatekoa gastuen zenbatekoa estaltzeko beste izan behar da.
2. Orokortasuna: aurrekontuetan likidatu beharreko eta aintzat hartu beharreko eskubide eta betebeharrak guztiak agertu behar dira, hurrenez hurren, inolako salbuespenik gabe.

Eskubide edo betebeharrak ekonomikoak sortzen dituzten eragiketa guztiek aurrekontuan agertarazi behar dira. Aurreikusi gabeko eragiketak aurrekontuaren beterezpidearen barruan erregistratuko dira, kasuan-kasuan aplikatu beharreko arauari lotuz.
3. Lotura eza: toki erakundeek eta haien organismo autonomo eta sozietate publikoen baliabideak beraien betebeharrak guztietarako erabiliko dira; helburu jakinetarako xedatuta daudenak izan ezik.
4. Osotasuna: likidatutako eskubideak eta aintzatetsitako betebeharrak oso-osorik aplikatuko zaizkie aurrekontuei; betebeharrak ezin asetu izango dira likidatu beharreko eskubideak edo dagoeneko sartuta daudenak gutxituz, berariazko legezko baimena eman ezean. Aurrekotik salbuespena daude auzitegi edo agintaritzak eskudunek bidegabetzat jotzen dituzten sarreren itzulketak.
5. Aurrekontuak onartzea eta exekutatzea aurrekontu-egon- kortasuneko eta finantza-iraunkortasuneko esparru batean egingo dira, eta esparru hori koherentea zian behar da Europako arau- diarekin.

II. KAPITULUA AURREKONTU OROKORREN EDUKIA

6. artikulua. Edukia.

1. Toki erakundeek eta beraien organismo autonomoen eta hala badagokio partzuergoen aurrekontu bakoitzak atal hauek eduki behar ditu:
 - a) Ekitaldian zehar likidatu beharreko eskubide ekonomikoak zenbatesten dituen sarreren orria, eta, behar denean, aurreko ekitaldietan sortutako diru-sarrerari lotutako gastuetarako diruzaintzako gerakinaren zenbatekoa, foru arau honen 48.8 artikuluan xedatzen denarekin bat etorritik hasierako aurrekontuko gastuen orriko gastuak finantzatzeko erabiliko dena.
 - b) Betebeharrak, ordainketarakoak zein konpromisokoak, betetzeko behar diren kredituak hartzen dituen gastuen orria.
 - c) Programa taldeen deskribapena biltzen duten taulak, 12.2 artikuluan xedatutakoari jarraituz.
 - d) Aurrekontuaren edukia eta aurrekoarekin erkatuta egin diren aldaketa nagusiak azaltzen dituen memoria; horrez gainera aurrekontua egiteko kontuan hartu diren irizpideak ere azaldu behar dira.
 - e) Onetsi eta erabilitako konpromiso-kredituen eranskina; bertan erakundeak aurrekontua aurkezten denean erabilia dituen konpromiso-kredituak agertarazi behar dira, urteka banakatuta. Likidatu gabeko aurrekontuetan, egun horretan indarrean dauden zainpeketa guztiak agertu behar dira.

- f) Ekitaldian zehar egin beharreko inbertsioak biltzen dituen eranskina, Lurzoruaren Ondare Publikoari dagozkionak eta bestelakoak bereiziz.
 - g) Transferentzia arrunten eta diru-laguntza arrunten eta kapital- laguntzen eranskina; bertan aurrekontuan kapitulu horietan aurreikusitako gastuak, aplikatu daitekeen araubidea eta diru-laguntzak emateko prozedura zehaztu behar dira.
 - h) Zorpetzeari buruzko eranskin bat, erakundeak aurrekontu ekitaldiaren hasierarako eta amaierarako aurreikusitako finantza-zorraren maila biltzen duena, aurreikusitako bariazioak eta interesen ordainketak zehaztuz.
 - i) Langileak biltzen dituen eranskina, aurrekontu-zuzkidura duten lanpostuen banakako zerrendarekin, ordainsariak eta gastu sozialak bereiziz.
 - j) Diru-sarrerei lotutako gastuetarako diruzaintzako gerakinarekin finantzatutako proiektuen eranskina. Proiektu bakoitzari lotutako aurrekontu-aplikazioa zehaztu behar da.
2. Enpresa-erakunde publikoen, partzuergoen eta hala badagokio sozietate publikoen aurrekontuek barne hartu beharko dituzte ondorengo agiriak:
- a) Aurreikusitako galeren eta irabazien kontua
 - b) Aurreikusten duten balantzea
 - c) Ondare garbian aurreikusten diren aldaketen egoera
 - d) Aurreikusitako egoeraren eta kontuen azalpen memoria, aurreko ekitaldiarekin alderatuta egon diren aldaketenarekin batera, eta hura egiteko erabilitako irizpideak. Era berean, datozen ekitaldietan eragina izango duten konpromiso ekonomikoen berri eman beharko da.
 - e) Transferentzia arrunten eta diru-laguntza arrunten eta kapital- laguntzen eranskina; bertan aurreikusitako egoera eta kontuetan bildutako kontzeptu horien gastuak, aplikatu daitekeen araubidea eta diru-laguntzak emateko prozedura zehaztu behar dira.
 - f) Zorpetzeari buruzko eranskin bat, erakundeak aurrekontu ekitaldiaren hasierarako eta amaierarako aurreikusitako finantza-zorraren maila biltzen duena, aurreikusitako bariazioak eta interesen ordainketak zehaztuz.
 - g) Langileak biltzen dituen eranskina, lanpostuen banakako zerrendarekin, ordainsariak eta gastu sozialak bereiziz.
 - h) Ekitaldian zehar esleitu edo egin beharreko inbertsioak biltzen dituen eranskina, Lurzoruaren Ondare Publikoari dagozkionak eta bestelakoak bereiziz.
3. Aurrekontu orokorrean 1. eta 2. idatz-zatietan aipatutako agiriak ez ezik jarraiko hauek ere egon behar dira:
- a) Aurrekontu orokorraren edukia azaltzen duen memoria; bertan aurreko aurrekontuekin alderatuta egin diren aldaketak aztertu behar dira, garrantzitsuenak nabarmenduz, eta haietako bakoitzaren edukia azaldu behar da, bai eta Aurrekontuen Betearazpenari buruzko Arauan ezarritako gainerako neurriak ere bai.
 - b) Tokiko arlo publikoaren aurrekontu bateratua.
 - c) Aurrekontuen Betearazpenari buruzko Araua; bertan, besteak beste, nahitaez agertu behar dira bermeak emateko eta zorpetzeko gehieneko mugak, erakunde bakoitzari aplikatuko zaizkionak.

- d) Itxitako azken ekitaldiaren aurrekontu orokorren likidazioa, lortu den egikaritze maila eta gutxienez aribideko ekitaldiko lehen sei hilabeteko gastu eta diru-sarreraren egikaritze-egoera biltzen dituen memoriarekin batera.
- e) Ekonomia-finantzazko txostena; bertan sarreraren eta aurreikusitako kreditu-eragiketen ebaluaziorako erabilitako oinarriak azaldu behar dira, eskatuko diren betebeharrei eta zerbitzuen funtzionamendu gastuei aurre egiteko kredituak aski direla frogatu behar da, hau da, aurrekontua orekatuta dagoela. Txostenean, gainera, udalak konpromiso-kredituak finantzatzeko nahikoa baliabide dituen ere aztertu behar da, eta aztertu ere aparteko atal batean.
- f) Aurrekontuko diru-sarreretatik eta gastuetatik eratorritako saldoa Europako Kontuen Sistemaren arauen arabera kalkulaturako finantzaketarako ahalmenarekin edo beharizanarekin erlazionatzeko beharrezkoa den informazioa.

7. artikulua. Sarreraren orriak.

1. Aurrekontuko sarreraren orrietan erakundeak kontzeptu guztien zioz aurrekontu ekitaldian likidatuko dituen finantza baliabideen zenbatekoa agertu behar da.
2. Sarreraren orrietako zenbatekoak zenbatespenak izango dira, aurrekontua egitean zehatz-mehatz ezagutzen direnak izan ezik, horiek berariaz zehatz agertaraziko baitira.
3. Enpresa-erakunde publikoek eta sozietate publikoek hartzen dituzten kapital-transferentziak eta diru-laguntzak beren kapital-eragiketarako finantzatzeko baliabide izango dira erakunde eta sozietate horientzat, eta haien Aurreikusitako Balantzean sartuko dira. Aurrekoa gorabehera, jasotako funtsak beste pertsona edo erakunde bati diru-laguntza eta kapital-transferentziak emateko jasotzen direnean, funtsok sarrera gisa sartuko dira Galera-irabazien Kontuan.

8. artikulua. Gastuen orriak.

Aurrekontuko gastuen orrietan hauek agertu behar dira:

- a) Aurrekontu ekitaldiaren kargura aintzatetsi ahal diren gastuei aurre egiteko behar diren ordainketa kredituak.
- b) Hainbat aurrekontu ekitalditan luzatuko diren ekintzak finantzatzeko hartu behar diren betebeharrak juridiko-ekonomikoei aurre egiteko konpromiso-kredituak, ordain-keta kreditua zuzkituta dutenak, arau honetan ezarritakoaren arabera.

9. artikulua. Aurrekontuen Beteazpenari buruzko Araua.

Toki erakundearen aurrekontu orokorretan aurrekontu beteazpenari buruzko araua egon behar da; bertan aurre-kontu arloko xedapen orokorrak erakundearen antolaketara eta inguruabarretara moldatu behar dira eta kudeaketa zuzenerako behar diren moldaketak ere egingo dira: gastuak hobeto egiteko eta baliabideak hobeto biltzeko egokietsi eta komeniesten diren ohartarazpenak ezarriko dira. Ekonomi administrazioari buruzko legeria ezin alda daiteke, ez eta aurrekonturako aurreikusitakoa ez beste prozedura eta formalitate bereziak behar dituzten administrazio manuak ezarri ere.

III. KAPITULUA AURREKONTU OROKORREN EGITURA

10. artikulua. Arau orokorrak.

1. Aurrekontu orokorren egitura sarrera eta gastuen izaera ekonomikoaren eta horien bidez lortu nahi diren helburu edo xedeen arabera izango da, jarraiko artikuluetan ezarriko diren irizpideei jarraituz.
2. Toki erakundeek gastu eta sarrerak euren egitura kontuan hartuz sailkatu ahal izango dituzte, antolaketarako araudi edo dekretuen arabera.

11. artikulua. Egitura ekonomikoa.

1. Aurrekontuetako sarrera eta gastuen orriak haien izaera ekonomikoa oinarritzat hartuta zehaztuko den kontabilitate egituraren arabera aurkeztuko dira.

Gastuen orrien egitura ekonomikoan eragiketa arruntetarako kredituak, kapital eragiketetarako kredituak eta finantza- eragiketetarako kredituak bereiziko dira.

Eragiketa arruntetarako kredituetan langileetarakoak, ondasun arrunt eta zerbitzuetakoak, finantza-gastuak, transferentzia eta diru-laguntza arruntak eta kreditu globala eta beste ustekabe batzuk sartuko dira.

Kapital eragiketetarako kredituen artean benetako inbertsioenak eta kapital transferentzia eta diru-laguntzenak bereiziko dira.

Finantza-eragiketetarako kredituek barne hartuko dituzte aktibo eta pasibo finantzarioetarakoak.

Sarreraren orriaren egitura ekonomikoan eragiketa arrunten ziozko aurreikuspenak, kapital eragiketen ziozkoak eta finantza- eragiketen ziozkoak bereiziko dira.

Eragiketa arruntaren ziozko aurreikuspenetan zuzeneko zergak, zeharkako zergak, tasak eta bestelako sarrerak, transferentzia eta diru-laguntza arruntak eta ondare-sarrerak sartuko dira.

Kapital eragiketetarako aurreikuspenetan benetako inbertsioen besterentzeak eta kapital transferentziak eta dirulaguntzak bereiziko dira.

Finantza-eragiketetarako aurreikuspenek barne hartuko dituzte aktibo eta pasibo finantzarioetarakoak.

2. Aurreikusitako balantzearen kontabilitate-egitura, aurreikusitako galeren eta irabazien kontua eta ondare garbian aurreikusitako aldaketen egoera ez dira egoki den erakundeari aplikatu dakizkiokeen kontabilitate-arauetara egokitu beharko.

12. artikulua. Egituraren taldekako egitura.

1. Toki erakundearen administrazioaren eta beraren administrazio organismo autonomoen aurrekontuko ordainketa-kredituak egitarau-taldeak sailkatuta aurkeztuko dira, eta behar denean egitaraua eta azpiegiturak ere bai.
2. Egituraren talde bakoitzean lortu nahi dituen helburuei, ekitaldian beharko diren giza eta finantza baliabideei, egin beharreko jardueren eta hauen burutzapenaren arduradunari buruzko informazioa bildu behar da.
3. Egituraren talde bakoitzaren helburuak jarraitzeko moduan zehaztuko dira, ahal denean.
4. Egituraren talde bakoitzean, behar denean, burutzapenaren bidez lortu uste diren eta aurrekontuko sarreraren orrian ageri diren sarrerari buruzko informazioa bilduko da.
5. Toki erakundearen administrazioaren eta haren organismo autonomoen aurrekontuko konpromiso-kredituak haiei dagozkien ordainketa-kredituei behar bezala lotuta aurkeztu behar dira, ordainketa-kreditu horiek sartuta dauden egitarau-taldeen barruan.

13. artikulua. Aurrekontu egitarauaren mailak.

1. Euskal arlo publikoa bateratzeko arauak kalterik egin gabe, arau hau garatzeko ematen diren egitarauak maila ezberdinak ezarriko dira, ordainketa- eta konpromiso-kredituak zehazten den antolaketa-unitate bakoitzak egin beharreko jardueren arabera elkartzeko..
2. Sailkapen ekonomikoak hiru maila izango ditu gutxiene: lehenengoa kapitulua, bigarrena artikulua eta hirugarrena kontzeptua.

3. Aurrekontu-aplikazioa, zeinen kopuru adierazpena aurrekontu-kreditua baita, egitaraukako egiturak eta egitura ekonomikoak definituko dute, gutxienez, egitarau-taldearen mailan eta kontzeptuen mailan, hurrenez hurren.

Gastuen kontabilitatea aurrekontu-aplikazioaren gainean egingo da eta kontuhartze-kontrola arau honetako 19-2. artikuluaaren arabera zehaztuko den lotura mailaren gainean.

4. Sarrerak kontzeptu mailan kontabilizatu eta kontrolatuko dira, gutxienez.

IV KAPITULUA

AURREKONTU OROKORREN GERTUKETA ETA ONESPENA

14. artikulua. Gertutu eta onesteko eskumena.

1. Toki erakundearen administrazioaren aurrekontua haren buruak prestatuko du; horretarako, hurrengo ekitaldirako aurrekontua egiteko behar diren gidalerro ekonomikoak eman ahal ditu.
2. Organismo autonomo bakoitzaren eta (horrelakorik badago) atxikitako partzuergo bakoitzaren kasuan organo eskudunak proposatutako aurrekontuak, aurrekontu orokorraren osagai badira, organismo edo partzuergoak gaineratik duten toki erakundeko buruari bidali behar zaizkio, irailaren 30a baino lehen.
3. Enpresa-erakunde publikoek eta (horrelakorik badago) atxikitako partzuergoek eta sozietate publikoek 6. artikuluan ezarritako agiriak bidali behar dizkiote toki-erakundeko buruari, irailaren 30a baino lehen. Kontabilitateko egoera-orri horiek oinarri hartuta, toki-erakundeko buruak administrazio-aurrekontuaren egitura ekonomikoari dagozkionak prestatuko ditu, artikulua mailan gutxienez.
4. Aurreko idatz-zatietan aipatutako aurrekontuak eta aurreikuspen orriak oinarritzat hartuta, toki erakundeko buruak aurrekontu orokorra prestatuko du eta, Kontuhartzaitzak txostena eman ondoren, arauzko tramitazioa urriaren 15a baino lehen eginda, 6. artikuluan zehaztutako eranskinekin eta agiriekin bidaliko dio udalbatzari, hark onetsi dezan edo zuzen dezan edo itzul dezan.
5. Onespen erabakia bakarra izango da eta bertan aurrekontu orokorreko aurrekontuak xehekatu behar dira; haiek ezin dira onetsi bereiz.
6. Aurrekontu orokorreko aurrekontu bakoitza hasierako defizitik gabe onetsi behar da.

Nolanahi ere, eragiketa arrunten ondoriozko diru-sarrerak gutxienez gastu arrunten eta zorren amortizazio-gastuen baturaren beste izan behar dira. Horren ondorioetarako ez dira zenbatuko diruzaintzako gerakinarekin finantzatutako gastu arruntak.

7. Toki-erakundeak, mendeko enpresa erakunde publikoen, partzuergoen eta sozietate publikoen aurrekontuak onartu aurretik, informazioa bidali behar du aurrekontuen proiektuan mendeko erakunde horiek finantzatzeko egingo duen ekarpenari buruz.

15. artikulua. Ondorengo tramiteak.

1. Aurrekontu orokorrari hasierako onespena emanda eta Bizkaiko Aldizkari Ofizialean iragarkia argitaratu ondoren, jendaurrean azalduko da hamabost egunetan; epe horretan interesatuek aurrekontua aztertu eta erreklamazioak aurkeztu ahal izango dizkiote udalbatzari, edo tokiko gobernu-batzarrari, baldin eta azken horrek hartu bazuen hasierako onespenerako erabakia. Epe horretan erreklamaziorik aurkeztzen ez bada, aurrekontua behin betiko onetsitzat joko da. Bestela, udalbatzak edo tokiko gobernu-batzarrak —azken horrek hartu bazuen hasierako onespenerako erabakia— hilabeteko epea izango dute erreklamazioak ebazteko.
2. Udalbatzak edo tokiko gobernu-batzarrak —azken horrek hartu bazuen hasierako onespenerako erabakia— aurrekontua aplikatu behar den ekitaldiaren aurreko urteko abenduaren 31 baino lehen onetsi behar dute, behin betiko, aurrekontu orokorra.

3. Aurrekontu orokorra behin betiko onetsita, udalaren aldizkari ofizialean argitaratuko da, halakorik badu, eta Bizkaiko Aldizkari Ofizialean ere bai, aurrekontuak kapituluka laburtuta.
4. Behin betiko onetsi ondoren, aurrekontu orokorraren kopia bidaliko zaio Bizkaiko Foru Aldundiari, eta gero hark administrazio eskudunei bidaliko die.
5. Aurrekontuaren eta beraren aldarazpenen kopia jendearen esku egon beharko da, informazio gisa, behin betiko onesten denetik ekitaldia amaitu arte.

16. artikulua. Indarrean jartzea.

Aurrekontua berari dagokion ekitaldian jarriko da indarrean, aurreko artikuluko 3. idatz-zatian aurreikusi bezala argitaratu ondoren.

17. artikulua. Interesatuak.

1. 15. artikuluko 1. idatz-zatian xedatutakoari dagokionez, hauexek hartuko dira interesatutzat:
 - a) Erakundea dagoen lurraldeko biztanleak.
 - b) Erakundearen lurraldean bizi ez badira ere, zuzenean ukituta daudenak.
 - c) Elkargo ofizialak, ganbara ofizialak, sindikatuak, elkarteak eta lanbide nahiz ekonomia eta auzo interesak jagoteko legez eratuta dauden gainerako erakundeak, beraiei dagozkien defentsan dihardutenean.
2. Aurrekontuaren aurkako erreklamazioak arrazoi hauengatik soilik aurkeztu ahal izango dira:
 - a) Gertuketa eta onespina arau honetan ezarritako izapideei lotuz ez egitea.
 - b) Legezko manua edo legebidezko beste edozein titulu dela bide erakundeari eska dakizkiokeen betebeharrak betetzeko behar den kreditua alde batera uztea.
 - c) Sarrerak ez izatea nahiko aurrekontuko gastuei aurre egiteko, edo gastuak ez izatea nahiko beharrianetarako.

18. artikulua. Errekurtsoak.

1. Aurrekontuaren behin betiko onespeneren aurka administrazioarekiko auzi-errekurtsa jarri ahal izango da zuzenean, aginpide horri buruzko arauetan ezarritako moduan eta epeetan.
2. Herri-Kontuen Euskal Epaitegiak, aurkapena aurrekontu galgaketari lotu edo dagokionean, txostena eman beharko du errekurtsa ebatzi baino lehen.
3. Errekurtsoak jartzeak ez du berez etengo udalak behin betiko onetsitako aurrekontuaren aplikazioa.

V KAPITULUA

AURREKONTU-KREDITUEN ARAUBIDE OROKORRA ETA ALDARAZPENEN ARAUBIDEA

19. artikulua. Arau orokorrak.

1. Aurrekontu-kredituak erakundearen aurrekontu orokorrean edo behin betiko onetsitako haren aldarazpenetan baimendutako helburuetarako soilik erabiliko dira.
2. Aurrekontu-kredituak muga eta lotura izaerakoak dira. Lotura mailak urteko aurrekontuaren betearazpenari buruzko arauan ezarriko dira eta, beren beregi zehazten ez denean, honako hauek izango dira:
 - Egitarau-taldea eta kontzeptua, gastu arrunten ziozko eta kapital transferentzia eta diru-laguntzen, ondasun-inbertsioen eta finantza aktiboen aldaketen ziozko gastuetan.

- Egitarau-taldea eta kapitulua, ondasun arruntak eta zerbitzuak erosteko gastuetan, finantza-gastuetan eta finantza pasiboen aldaketen ziozko gastuetan.
 - Kapitulua, langileen gastuetan.
3. Toki administrazioak ematen dituen erabaki, xedapen, ebazpen eta egintzek, beraien bitartez gastuen orrian baimendutako muga izaerako kredituen zenbatekoa baino gehiagoko zenbatekoko gastu-konpromisoak eskuratu nahi direnean, zuzenbide osoko baliogabetasuna izango dute, sortzen diren erantzukizunei kalte egin gabe.

20. artikulua. Ordainketa-kredituak.

1. Aurrekontuetako gastuen orrietako ordainketa-kredituak:
- a) Aurrekontuek eta arau honetako manuen arabera egindako aldarazpenek baimendutako helburuak betetzeko aplikatuko dira.
 - b) Muga izaerakoak izango dira eta ezin har daiteke beraien zenbatekoa gainditzen duten gastuetarako konpromisorik, ezta ordaindu ere, horrelakotzat krediturako onetsitako zenbatekoa edo, horren ezean, arau honetako xedapenen arabera aldarazitako zenbatekoa hartzen dela. Hala ere, ordainketa-kredituak konpromiso-kredituak zuzkidura dueneko betebeharre dagozkienean, kreditu bien zuzkiduren baturaren baliokidea den zenbatekorako konpromisoa hartu ahal izango da.
2. Enpresa-erakunde publikoetan, eta aurreko zenbakian xedatutakoaren salbuespen gisa, honako ordainketa-kreditu hauek bakarrik izango dira muga izaerakoak: transferentzia eta diru-laguntza arruntetarako zein kapitaleko transferentzia eta diru-laguntzetarako direnak, ondasun-inbertsioetarako direnak, finantza-eragiketarako direnak (interesak barne), eta, hurrengo artikuluen edukien arabera, pertsonal-gastuetarako direnak, enpresa-erakunde publikoa arautzen duen arautegiak ezartzen duenaren kalterik gabe.
3. Sozietate publikoetan, transferentzia eta diru-laguntza arruntetarako eta kapital transferentzia eta diru-laguntzetarako ordainketa-kredituak bakarrik izango dira muga izaerakoak.

21. artikulua. Langileen kredituak.

Aurrekontuetako gastuen orrietan bildutako langileen gastuetarako ordainketa-kredituak honelakoak izango dira:

- a) Toki erakundeko eta erakunde autonomoetako administrazioaren kasuan, izaera mugatzailea izango dute bai kredituaren zenbatekoari dagokionez eta bai langileei buruzko eranskinean bildutako lanpostuen banakako zerrendari dagokionez.
- b) Enpresa-erakunde publikoak direnean, kredituaren zenbatekoa zenbatetsi ahal da baina izaera mugatzailea izango dute langileei buruzko eranskinean bildutako lanpostuen bakarkako zerrendari dagokionez.
- c) Sozietate publikoak direnean, kredituaren zenbatekoa eta langileei buruzko eranskinean bildutako lanpostuen bakarkako zerrendaren ingurukoa zenbatetsi ahal da.

22. artikulua. Konpromiso-kredituak.

1. Konpromiso-kredituen orria ekitaldian zehar konprometatu ahal diren urte anitzeko gastu guztiek osatzen dute eta hura onesten denean beraiek bideratzeko baimena egongo da, ezarritako baldintzetan.
2. Konpromiso-kredituen orrietan bakoitzarentzat zenbateko osoa eta beraren burutzapenerako aurreikusitako ekitaldiak adieraziko dira.

Etorkizuneko ekitaldi bakoitzerako indarreko konpromiso-kredituen zenbateko metatua ezin da izan erakundearen likidatutako azken ekitaldiko eragiketa arrunten ziozko baliabideen %25 baino gehiago, 6.3. e) artikuluan eskatutako azterlanetik muga txikiagoa sortu ezean.

Konpromiso-kredituak bestek finantzatzen baditu, finantzaketaren zenbatekoa ez da konputatuko gastu gisa aurreko paragrafoan aipatutako mugen ondoreetarako.

3. Aurrekontuek ezin dute konpromiso-krediturik bildu, baldin eta beraien betearazpena ekitaldian bertan edo hurrengoan hasten ez bada.
4. Toki erakundearen administrazioaren eta haren organismo autonomoen aurrekontuen barruan sartutako konpromiso-kredituak geroago adjudikatuko diren eragiketei badagozkie eta, beraz, kredituen zenbatekoak ezin badira aurretiaz zehatz-mehatz finkatu, toki erakundearen Osoko Bilkurak baimena eman ahal izango du eragiketa horien kontratuak hasieran aurreikusitako edo onetsitako zenbatekoaren gaineko %20ko gehikuntzarekin formalizatzeko, bai eta jatorrian aurreikusitako epea urtebetez gainditzen duen eperako ere. Horri dagokionez, eta gehikuntza zenbateko bereko beste konpromiso-kreditu batzuen zenbateko bereko gutxitzearen kontra egiten denean izan ezik, aurretiaz aztertu beharko da ea uda- laren finantza-baliabideak nahikoak diren konpromiso-kredituen kopuru berriari aurre egiteko eta ikusi beharko da ea artikulua honetako 2. zenbakian ezarritako gehieneko muga errespetatzen den.
5. Enpresa-erakunde publikoen eta sozietate publikoen aurrekontuetako konpromiso-kredituen egoera-orriak kapital-eragiketei dagozkienak bakarrik jasoko ditu. Erakunde horietan erantzukizuna duten organoek %10 gehitu ahal izango dituzte hasieran onetsitako zenbatekoak. Gehikuntza hori %30erainokoa izan daiteke, Korporazioko Osoko Bilkurak beren-beregiko baimena eman ez gero.
6. Konpromiso-kredituen orriaren barruan, ez dira pertsonalari, finantza zamei eta zorpeketatik sortzen diren amortizazioei dagozkien gastuak, ondasun higiezinaren errentamenduari dagozkion konpromisoak, iraunkorrak direnak eta segidako traktukoak sartuko.
7. Konpromiso-kredituak egokiro eta banan-banan kontabilizatuko dira.

23. artikulua. Kreditu osoa.

Toki erakundearen administrazioaren aurrekontuko gastuen orriaren barruan, ordainketa-kreditu osoa sartu ahal izango da, ordainketarako beste kreditu batzuen zuzkiduren askiekak betetzeko edo zuzkidurarik ez duten beharrezan aurre egiteko, bai eta arau honetan xedatutakoaren arabera zabalgarritzat hartzen diren kredituak finantzatzeko ere. Horrela eratutako kreditu osoaren zuzkidura ez da toki erakundearen administrazioaren aurrekontuko ordainketa-kredituen zenbateko osoaren %5 baino gehiago izango, zenbateko horren barruan kreditu osoaren beraren zuzkidura dagoela.

- a) Ezin da zuzenean kreditu oso horren aurka gastu baimenik eman.
- b) Kreditu osoak jatorritik erabili behar dira beti; kreditu osoa ezin da inolaz ere gehitu, gero udalbatzak baimendu eta aldaketa onetsi ezean, beti ere hasierako ordainketa-kredituen %5eko muga errespetatzen dela.
- c) Kreditu osotik egiten diren transferentziei ez zaizkie aplikatuko foru arau honetako 29. artikuluko xedapenak.

Kreditu osoak erabili ahal izateko baimenak udalburuak eman beharko ditu, aurrekontu betearazpenari buruzko arauak horri buruz ezartzen duenari kalte egin gabe.

24. artikulua. Kreditu zabalgarriak.

1. Hasieran muga izaerakoak izanik, araubidez ezarritako edo ezarriko diren formalitateak bete ondoren, zenbatekoa gehi dezaketen ordainketa kredituak jo ahal izango dira zabalgarritzat, honako hauen arabera:

- a) Arlo honi buruzko indarreko xedapenen arabera, kredituari edo kredituei zuzenean lotu zaizkion edo zaizkien benetan bildutako sarreren arabera.
 - b) Aurreko artikuluan definitutako kreditu osoa erabili den arabera.
2. Zabalgarritzat hartzen diren ordainketa-kredituak horietakotzat agertuko dira bakoitzaren aurrekontuetako gastuen orrietan, eta behar denean kredituak gehi daitezkeen gehieneko zenbatekoa zehaztuko da.
 3. Aurreko 1. zenbakiko a) kasuan, zabalkuntzari buruzko erabakia udalburuak hartuko du eta egiten den lehenengo bilkuran emango dio horren berri udalbatzari, aurrekontu betearazpenari buruzko arauak eskumen hau erakundearen osoko batzari ematen dionean izan ezik.

Aurreko 1. zenbakiko b) kasuan, zabalkuntzari buruzko erabakia aurreko artikuluan xedatutakoaren arabera hartuko da.
 4. Pertsonalaren nahitaezko gizarte aurreikuspenaren araubideari buruzko betebeharrei dagozkien ordainketa-kredituak ere joko dira zabalgarritzat, bakoitzaren aurrekontuetako gastuen orrietan horietakotzat agertu gabe, hari ordaintzeari buruzko erregimenaren aldarazpenen ondorioz, kasuan kasuko aplikatu beharreko xedapenen arabera, aintzatetsi eta likidatzen diren betebeharren zenbatekoan.

25. artikulua. Kudeaketa-kredituak.

1. Bakoitzaren aurrekontuetako gastuen orriek, toki erakundeak eskudunak ez diren arloetako proiektuak burutzeko, beste erakunde publikoen fondoak hartzetik sortzen diren betebeharrei aurre egiteko behar diren ordainketa kredituak bilduko dituzte.
2. Aurreko epigrafean aipatu diren egoerei dagozkien ordainketa-kredituak gastuen orrietan agertuko dira, inguruabar hori adieraziz, eta beraien betearazpena kasuan kasuko aplikatu beharreko arautegiari lotuko zaio.

26. artikulua. Betebeharren eskagarritasuna.

1. Toki erakundearen administrazioaren, haren organismo autonomoen edo enpresa-erakunde publikoen kargurako kopuruen ordainketa-betebeharrak bakarrik eskatu ahal izango dira aurrekontuak betearaztetik, epai irmo batetik eta aurrekontuz kanpoko eragiketetatik sortzen direnean.
2. Auzitegi, epaile eta administrazio agintariak ezin izango dute betearazpen agindurik luzatu, ez eta bahitura probidentziarik eman ere, toki ogasunaren eskubide, fondo, balore eta, oro har, ondasunen aurka, ez eta toki erakundeei fidantza, gordailu eta gauderik eskatu ere, erabilera edo zerbitzu publikorako ondare-ondasunak direnean izan ezik.
3. Toki erakundearen edo haien organismo autonomoen edo enpresa-erakunde publikoen kargurako betebeharrak sortzen dituzten ebazpen judizialak erakundeok soilik bete behar dituzte.
4. Betearazpenaren ardura duen administrazio agintaritzak erabakiko du ordainketa, aurrekontu bakoitzean dauden era eta mugekin. Ordainketa egiteko, beste kreditu bat behar bada, udalbatzari eskatu beharko zaio, epai ebazpena jakinarazi eta hurrengo hiru hilabeteen barruan.
5. Sozietate publikoen kargurako ordainketa betebeharrak antolamendu juridiko pribatuan xedatutakoarekin bat etorriz eskatu ahal izango dira.
6. Toki erakundearen administrazioaren edo haien organismo autonomoen edo enpresa-erakunde publikoen kargurako ordainketa-betebeharrak beste aldearentzat ere betebeharrak sortzen dituzten harreman juridikoetatik datozenean, ordainketa-betebeharrak ezin izango dira

eskatu beste aldearen betebeharrak horiek bete ez badira edo behar bezala bermatu ez badira. Salbuetsita daude epai irmoaren bidez aitortzen diren betebeharrak.

27. artikulua. Aldarazpen araubideari aplikatu beharreko arautegia.

1. Aurrekontu orokorrak osatzen dituzten aurrekontuetarik bakoitzeko sarreraren eta gastuen orriak aldarazi ahal izango dira, honako titulu honetako arauarekin eta urteroko aurrekontu betearazpenari buruzko arauan ezarritakoekin bat etorritik.

Dena dela, aurkakoa adierazten denean izan ezik, foru arau honetan dauden zehaztapenak urteroko aurrekontu betearazpenari buruzko arauaren bidez aldatu ahal izango dira, baina murriztuz baino ez.

2. Arau honetako 15. artikuluan aurreikusitakoaren arabera geroago tramitatu beharrik ez duten arloetan toki erakundeko buruari edo udalbatzari eratzitako eskumenak urteko aurrekontu betearazpenari buruzko arauan agerian eskuordetu ahal izango dira, Udal Erregimenari buruzko Oinarriak araupetzen dituen apirilaren 2ko 7/85 Legeko 23. artikulua xedatzen duenaren arabera.
3. Onesten diren aldarazpenen berri eman beharko zaio udalbatzari egiten den lehenengo bileran.

28. artikulua. Aldarazpenak gastuen eta sarreraren orrietan.

Aurrekontu orokorrak osatzen dituzten gastuen eta sarreraren orrietako aldarazpenak mota bitakoak izan daitezke:

- a) Gastuen orrietan, onetsita izan ziren bezala, dauden zenbateko osoari ez dagozkion aldarazpenak, arau honetako 36. artikuluan araupetutako kreditu transferentzia eta aldaketaren araubidearen arabera izango direnak.
- b) Ukituriko orrietako zenbateko osoari dagozkion aldarazpenak; araubide hauek gordeko dituzte:
 - a) Kredituak emateari buruzkoa.
 - b) Kredituak eransteari buruzkoa.
 - c) Baliogabetzearen ziozko baxei buruzkoa.
 - d) Kreditu gehigarriari buruzkoa.
 - e) Itunei buruzkoa.

29. artikulua. Kreditu transferentzien araubidea.

1. Arau honi dagokionez, kreditu transferentziatzat, aurre- kontuaren zenbateko osoa aldatu gabe, kreditu baten zenbateko osoa edo partziala lotura juridikoko maila ezberdinei dagozkien aurre- kontuetako aplikazioen artean eramaten duen gastuen aurrekontuaren aldarazpena hartuko da.

Kreditu transferentziek aurrekontuetako aplikazio berriak sortu eragin ditzakete.

2. Toki erakundeek, urtero, aurrekontu betearazpenari buruzko arauan, kreditu transferentzien erregimena araupetuko dute, kasuan kasuko, baimena emateko esku-mena duen organoa ezarritik, hau guztia arau honetako 27. artikuluan ezarritako eremu orokorraren barruan.
3. Eginkizun egitarau baten barruko transferentziak toki erakundeko buruaren eskumenekoak izango dira, ondasun-inbertsioak aurreikusitako zainpeketak gutxitzen dituztenak ezik, orduan udalbatzak emango baitu baimena.

4. Eginkizun egitarau ezberdin batzuen arteko transferentziak erakundeko buruak onetsiko ditu, jatorrizko eta destinoko egitarauetako aldarazpenen aldaketa metatuak aurreikusitako hasierako zainpeketen %25 gainditzen ez dituenean, ondasun-inbertsioetarako zainpeketak gutxitzen dituztenean izan ezik.

Gainerakoetan, erabakia udalbatzak hartuko du.

5. Mota guztietako kreditu transferentziek honako muga hauek izango dituzte:
 - a) Ez dituzte transferentzien erregimenaren arabera edo kreditu gehigarrien bitartez gehitutako ordainketa kredituak gutxituko, ez eta arau honetako 22-4. artikuluan xedatutakoaren arabera gehitua den konpromiso kredituari dagozkionak ere.
 - b) Ez dituzte beste transferentzia batzuen ondorioz gutxituak diren kredituak handituko.
 - c) Ezin dituzte zabalgarritzat hartzen diren kredituak gutxitu, kalifikazio hori galduz, beraz, eta geroago ezin gehitu dira.

Aurreko mugak ez dagozkie pertsonalaren kredituei buruzko kreditu transferentziei eta ez dira aplikatuko, udalbatzak onetsiak diren administrazio berrantolaketen ziozko transferentziak direnean.

6. Ekitaldian onesten diren kreditu transferentzietan 14.6. artikuluan xedatutakoa bete behar da.

30. artikulua. Konpromiso-kredituei dagozkien transferentziak.

1. Transferentziek konpromiso-kredituei dagozkien ordainketa-kredituak gutxitzen dituztenean, kontratuen zenbatekoa gehitzeko baimena eman ahal izango da, arau honetako 22-4. artikuluan aurreikusita, gutxitutako zenbatekoa kenduz.

Hala ere, aurreko atalak aipatu dituen transferentziak ordainketa-kredituaren zuzkidurako zenbateko osoari badagozkio, konpromiso-kreditua, ordainketa kreditua beraren zatia dela, baliorik gabe geldituko da berez.

2. Konpromiso-kredituei dagozkien ordainketa kredituen zuzkidura handitzen duten transferentziek honako ondore hauetako bat sortuko dute:
 - a) Konpromiso-kreditua transferitutako zenbatekoan gutxitu.
 - b) Konpromiso-kredituaren zenbatekoak aurreko kopuruari eutsi.

Aurreko a) kasuan, arau honetako 22-4. artikuluan aurreikusitako gehikuntzarako baimena eman ahal izango da, konpromiso-kredituaren zuzkidura berriaren gainean aplikatuta, b) kasuan, eta jasotako gehikuntza manu horrek aipatutako baimenaren mugak zehazteko konputatuko da.

31. artikulua. Kredituak ematea.

1. Ekitaldian lortu baina toki erakundearen, haien organismo autonomoen edo enpresa-erakunde publikoen aurrekontuetako sarreraren egoera-orrietan aurreikusi gabeko sarrerek edo orriotan aurreikusitako zenbatekoa gainditzen duten sarrerek kredituak sortu ahal izango dituzte, dagokien gastuen egoera-orrian.
2. Kreditu berriak eman ditzaketen edo egun dauden kredituak zabal ditzaketen sarreratzat hartuko dira eragiketa hauen ondorioz sortutako sarrerek:
 - a) Pertsona fisikoek edo pertsona juridikoek egindako ekarpenak edo ekarpenerako konpromiso irmoak; baldin eta ekarpenok badira toki erakundearekin edo haren organismo autonomo edo enpresa-erakunde publiko batekin batera finantzatzeko beren izaeragatik erakundeon helburu edo xedeen artean sartzen diren gastuak.

- b) Ondareko ondasunen besterentzeak.
 - c) Zerbitzu-erateak.
 - d) Maileguen itzulketak.
 - e) Beste erakunde publiko batzuen aurrekontu orokorren kargu jasotzen diren beste ekarpen batzuk edo pertsona edo erakunde pribatuak ematen dituztenak.
 - f) Behar izan gabe egindako ordainketen itzulketak, itxitako ekitaldiei badagozkie.
3. Kreditua emateko betebeharrak hauek bete behar dira nahitaez:
- a) Aurreko 2. puntuak a), b) eta e) idatz-zatietan ezarritako balizkoetan, eskubidea aintzatetsi behar da, edo ekarpena egiteko konpromiso irmoa dagoela.
 - b) Aurreko 2. puntuak c) eta d) idatz-zatietan ezarritako balizkoetan, eskubidea aintzatetsi behar da; nolabait ere, horretarako kasuetan kreditua baliatu ahal izateko eskubideak bildu behar dira lehenik.
 - c) Aribideko aurrekontuko itzulkinak gertatzen direnean, itzulkina kobratu egin behar da.
4. Aurreko 2. puntuaren a) eta e) letretan deskribatutako eragiketak oinarritzat hartuta, emanak diren kredituak, behar denean, horretarako hitzartuak diren proiektu zehatzak egiteko aplikatuko dira.
- Aurreko 2. puntuaren b) letretan deskribatutako eragiketak oinarritzat hartuta, emanak diren kredituak beti aplikatu behar dira kapital eragiketarako finantzatzeko.
5. Lortutako sarrerek helbururen bat dutenean, emateko baimena Udalburuak emango du, gainerakoetan eskumena Udalbatzari dagokiolarik.
6. Aurreko 2 idatz-zatien ezarritakoaz gain, zerga izaerako likidaturiko sarrera berriak edo handiagoak baliatu eta kredituak eman ahal izango dira aplikazio zabalgarrietan eta kreditu osoan

32. artikulua. Kreditu eransketa.

1. Kreditu-ordainketak toki erakundearen administrazioaren eta haren organismo autonomoen indarrean dagoen ekitaldiko aurrekontuari batu ahal izango zaizkio, baldin eta kredituak erakundearen edo organismoaren aurreko ekitaldiko gastuen egoera-orrietan jasota badaude, ez badira dagoeneko aitortuta dauden bete-beharrak betetzeko eta kasu hauetako batekoak badira:
 - a) Baimendutako transferentziaren xede izan diren kredituak eta kreditu gehigarriak, betiere, kasu bietan, ekitaldiko azken hiruhilekoan emanak direnean.
 - b) Erabilitako gastuei dagozkien kredituak, baldin eta, bidezko arrazoiengatik, ezinezkoa izan bada betebeharra hartzea.
 - c) Emandako kredituak eta ukitutako sarrerei lotutako beste kreditu batzuk.
 - d) Kapital-eragiketen ziozko kredituak.
2. Kredituak eranstean direnean, jatorrizko aurre-kontuan zuten helburu berdinarekin egingo dira.
3. Kreditu soberakinak erantsi ahal izateko, horretarako nahikoa finantza-baliabideak egon behar dira.

Baimenduta dauden eta erabili ez diren aurreko ekitaldiko maileguak kreditu soberakinak gehitzeko erabili ahalko dira.

Ukituriko finantzaketako gastuen kreditu geldikin horiek gehitzeko, hori finantzatzeko gai diren baliabidetzat joko dira ukituriko finantzaketa duten gastuen araberrako diruzaintzak geldikina eta diru-sarrerak egiteko konpromiso irmoak.

4. Kreditu erantsiak eransketa egiten den ekitaldiaren barruan erabili beharko dira, geroago ezin daitekeela eransketa gehiagorik egin, helburudun sarreraren bitartez finantzatzaren kapital eragiketarak direnean izan ezik.

Halaber, erants daitezkeen kredituak, arau honetan dauden xedapenak direla bide, ekainaren 30ean bakoitzaren aurrekontuei erantsiak ez bazaizkie, baliorik gabe geldituko dira.

5. Kredituak egitarau-taldearen barruan sartuz erantsiko dira, beti ere egitarau horiek bakoitzaren jarraiko ekitaldiko aurrekontuetako gastuen orrien barruan sartuta egon eta, betearazpenari dagozkionez, erantsiak diren kredituak zeudenen jarraipena direnean.

Beharrezkoa bada, egitarau-taldeari alta emango zaio indarreko aurrekontuaren egiturari.

6. Kreditu eransketak egiteko eskumena, aurretiko zenbakietan dauden irizpide eta abiaburuekin bat etorritik, toki erakundeko buruak dauka, aurrekontu betearazpenari buruzko arauak beste organo bati ezartzen dionean izan ezik.
7. Ordainketa kredituak direnean, baldin eta onetsiak diren ekitaldian konprometatu ez badira eta konpromiso-kredituei badagozkie, eransketa eginez gero, azken kredituok berez erantsiko dira.

33. artikulua. Baliogabetzearen ziozko baxak.

1. Baliogabetzearen ziozko baxa gastuen aurre-kontuaren aldarazpena da, beti ere aurrekontuko aplikazioaren bati esleitutako kreditua guztiz edo zati batez gutxitzen duenean.
2. Gastuen aurrekontuko edozein kredituari eman dakioke baliogabetzearen ziozko baxa, beti ere dagoen kredituaren saldoaren zenbatekoan denean eta zuzkidura hori, harako zerbitzua ukitu gabe, gutxitu edo baliorik gabe utzi daitekeela usten denean.
3. Kredituen baxaren sortzaile, honako hauek izan daitezke:
 - a) Diruzaintzaren gerakin negatiboen finantzaketa.
 - b) Kreditu gehigarrien finantzaketa.
 - c) Toki erakundearen udalbatzaren beste erabaki batzuen betearazpena.
4. Aurrekontuetan aurreikusitako kredituei baliogabetzearen zioz baxa emateko, udalbatzak hartu beharko du erabakia.

34. artikulua. Kreditu gehigarriak.

1. Zainpeturiko ordainketa krediturik eduki gabe edo, kreditua egonaz, berau askieza eta zabalezina bada, gasturen bat egin behar izan eta arau honetan araupetutako aldarazpen erregimenaren bidez ezin bete denean, kreditu gehigarria emateko izapideari eutsiko zaio, hurrengo ataletan adierazitako diren arauen arabera.
2. Kreditu gehigarriari buruzko espedienteak, Kontuhartzailtzak txostena eman ondoren, izapidetuko da, gutxienez, honako agiri hauek eduki behar dituelarik:
 - a) Gastua beharrezkoa edo presazkoa delako frogak, udal- buruak emana.
 - b) Proposatutako gastua finantzatu behar duen baliabidearen eta behar bezala xehekatutako aurrekontu aplikazioa gehitu gaiaren zehaztapena.

Honi dagokionez, finantzaketatzat, Diruzaintzaren gerakina, aurrekontu arruntean aurreikusitako sarrera osoen gainean likidatutako berriak eta handiagoak, beti ere sarrera oso horiek normaltasun osoz egiten direla frogatzen denean, helbururen bat izan behar edo badute ezik, eta aurreko artikuluan aipatutako ordain- keta kredituen baliogabetzearen ziozko baxak hartuko dira.

Halaber, salbuespen gisa, Udal Erregimenari buruzko Oinarriei buruzko apirilaren 2ko 7/85 Legeko 47.3. artikuluan ezarritako quorumaz hartutako erabakien bitartez, eragiketa arrunten zioz, beharrezkoak eta presazkoak direla adierazita dauden gastu berriak edo handiagoak finantzatzeko benetan erabil daitezkeen baliabidetzat, kreditu eragiketetatik datozenak hartuko dira, beti ere batera honako baldintza hauek betetzen dituztenean:

- Urteko zenbateko osoa ezin da izan erakundearen aurrekontuko eragiketa arrunten ziozko baliabideen %5 baino gehiago.
- Erakundearen finantza zama osoa, proiektupeko eragiketetatik datorrena barne, ez da baliabide horien %25 baino handiagoa izango.
- Eragiketak hitzartu dituen udala eraberritu baino lehen kitatu behar dira.

3. Aurrekontu betearazpena arautzeak, gastuei dagokienez, honako printzipio hauei jarraituko die:

Arau honetako 15., 17. eta 18. artikuluek aipatzen dituzten aurrekontu orokorren informazio, erreklamazio eta argitarapen eta baliabideei buruzko arauak aplikatuko dira.

Ekitaldi bakoitzeko aurrekontua betearazteko arauan hala ezartzen bada, udalburuak eskumena izango du honako baldintza hauek betetzen dituzten kreditu gehigarriak onartzeko:

- a) Ez daitezela finantzatu artikuluko honetako hirugarren paragrafoko bigarren atalean aipatutako kreditu eragiketen bidez.
- b) Urtean zehar pilaturik ez dezatela aurrekontuaren hasierako kredituen %5a baino gehikuntza handiagoa ekarri.

Salbuespen kasu honetan ez dira aplikatuko atal honetako aurreko paragrafoan aipatzen diren informazio, erreklamazio eta argitarapen eta baliabideei buruzko arauak.

4. Lazeria handiak edo denon intereseko antzekoak gertatzen direnean, kreditu gehigarriak eman nahi dituzten Toki erakundearen erabakiak berehalaxe betearazi ahal izango dira, beraien aurka eragin litezkeen erreklamazioen kaltetan gabe, berauek aurkeztu eta hurrengo zortzi egunen barruan bururatu behar direlarik, epe horren barruan errekurtsogileari ebazpenik jakinarazten ez zaionetan, gaitziritzizat hartuz.

35. artikulua. Eskumen araubide.

1. Toki erakundeak bere eskumenak hobeto gauzatzeko edo inbertsioari buruzko proiektu zehatzak batera egiteko beste toki erakunde batzuekin, lurralde historikoekin, Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazioarekin edo Estatuaren Administrazioarekin egiten dituen hitzarmenen ondorioz aurrekontu orokorreko aurrekontuetako batean hasieran aurreikusitako gehigarri diren fondoak jasotzen badira, haiei dagozkien ordainketa-kredituak udalburuak behar diren egitarau-taldeei eta orriei edo horretarako sortzen diren berriei erantsiko dizkie.

Aurreko paragrafoan aipatutako fondo gehigarriak toki erakundearen eskumenekoak ez diren proiektuetarako badira, baina proiektuen betearazpena eskurdeturik badu toki erakundeak, aurreko paragrafoan aipatutako eransketak kreditu egokien eta, behar denean, egitarau-taldearen zehaztapena beharko du, arau honetako 25. artikuluan ezarritakoaren arabera.

2. Aurreko zenbakian aipatu diren hitzarmenak geroagoko ekitaldietarako konpromisoak eskuratzetik badatoz, beraien finantzaketa erakundearen aurrekontuaren barruko ordainketa

kreditu guztien %5 baino handiagoa denean, konpromiso hori eskuratzeko udalbatzaren baimena beharko da.

Aurreko paragrafoan aipatutako baimena lortu ondoren, bai eta udalbatzaren baimenik behar ez duten geroagoko konpromisoak eskuratzen direnean ere, konpromiso-kredituen hurrenez hurreneko egitarau-taldeei eta orriei erantsiko zaizkie.

36. artikulua. Aldaketak enpresa-erakunde publikoetan eta sozietate publikoetan, gastu maila aldatu gabe.

1. Dagokion toki erakundearen administrazioaren edo haren organismo autonomoen aurrekontuen kargura transferentziak hartzen dituzten sozietate publikoen aurrekontuetako gastu maila aldatu gabe egindako aldaketak udalburuak baimenduko ditu, baldin eta aldaketa horiek ez badiete eragiten ez transferentzien zenbatekoari ez baimendutako zorpetze mailari, mugatzaileztat jotzen diren kredituei badagozkie, eta, betiere, ekitaldiko aldaketa metatua ez bada erakundearen aurrekontuaren %5 baino handiagoa. Bestela, baimena Korporazioko Osoko Bilkurak eman beharko du.
2. Enpresa-erakunde publikoentzako eta sozietate publikoentzako transferentzia arruntei dagozkien ordainketa-kredituak, toki erakundearen aurrekontu orokorretan jasota badaude, diru-laguntzak izango dira hartzaileentzat, Galera-irabazien Kontua orekatzeko beharrezkoak diren heinean. Funts gehiegi eman bada, berriz, kopuru hori soberakintzat hartuko da, eta ez da horretarako adierazpenik egin beharko; horrenbestez, Udal Diruzaintzari itzuli beharko zaio.
3. Korporazioko Osoko Bilkurak, ekitaldirako ezarritako helburuen betetze maila ikusita, soberakintzat hartu ahal izango ditu hasieran enpresa-erakunde publikoei eta sozietate publikoei transferitzeko ziren funtsak, komenigarritzat jotzen duen zenbatekoan.
4. Enpresa-erakunde publikoek eta sozietate publikoek funts soberakinak badituzte, funtsokin finantzatu beharko zituzketen hel- buruak bete ez direlako edo haiek betetzean atzerapenak gertatu direlako, erakunde-sozietateon hurrengo ekitaldiko aurrekontuen finantzaketa zehazteko hartuko dira kontuan funtsok.

VI KAPITULUA AURREKONTUEN BETEARAZPENA

37. artikulua. Sarreraren betearazpena.

Aurrekontu ekitaldian aintzatetsitako eskubideak berari egotziko zaizkio, sortu diren epealdia gorabehera.

38. artikulua. Sarreraren betearazpenaren faseak.

1. Sarreraren aurrekontua kudeatzeko fase hauek daude:
 - a) Eskubidearen aintzatespena.
 - b) Eskubidearen kobrantza.
2. Eskubidearen aintzatespena sarrera bakoitzari buruzko arautegi bereziaren arabera toki erakundearentzako eskubide bat sortzen duen egintza da.
3. Eskubidearen kobrantza aurretiaz edo aldi berean aintzatetsitako eskubidea ordaintzeko egiten den eragiketa da; hain zuzen ere, Diruzaintzan sartzen da.
4. Sarreraren itzultzeagatiko ordainketen helburua interesdunei kopuru batzuk itzultzea da, modu bidegabean sartu direlako edo kontabilitate-subjektuaren diruzaintzan gaindikina dagoelako.

Sarrera itzultzeko arrazoen arabera, ondorengo kasuak bereizi behar dira:

- a) Modu bidegabean egindako likidazioak deuseztatzeagatiko sarrerak itzultzea. Aribideko ekitaldiko sarreraren aurrekontuari aplikatuko zaizkio beti, egoki den aurrekontu-kontzeptuaren bilketa gutxituz, itzulketaren kausa den sarrera aplikatu zaion aurrekontua edozein delarik ere.
- b) Bikoiztutako sarrerak edo gehiegizkoak itzultzea. Aurrekontukoak ez diren eragiketatzat hartuko dira.

39.artikulua. Gastua betearazteko abiaburu orokorrak.

Aurrekontu betearazpena arautzeak, gastuei dagokienez, honako printzipio hauei jarraituko die:

- a) Jarraiko administrazio kontrolaren abiaburua, prozeduraren egintza osatzaile guztiak, aurretiko eragiketak zuzen bete diren egiaztatu ondoren, gauza daitezen.
- b) Prozeduraren eragiketa osatzaile guztien, bai eta frogatu beharreko igorpenen, agiri bidezko frogapenaren abiaburua.
- c) Erantzuleek eragiketak beteak dituztela idatziz agertu beharraren abiaburua.

40. artikulua. Gastuaren betearazpenaren faseak.

1. Erabili gabeko aurrekontu kredituak ondorengo egoeretako batean egon ahalko dira:

- a) Kreditu baliagarriak.
- b) Erabili gabe dauden atxikitako kredituak.
- c) Erabili ezin diren kredituak.

Hasiera batean, gastuen aurrekontuan edo horren aldaketetan onetsitako kreditu guztiak kreditu baliagarritzat jotzen dira eta egoera horretatik aurrera, aurrekontu kredituak egon daitezkeen beste bi egoeretara pasatu ahalko dira, hots, atxikitakoak edo erabili ezin direnak, edo gastuen baimena eman ahalko da, gastua egikaritzeko prozedura abiaraziz.

Kredituaren atxikipenaren bitartez, baliagarria den kreditu bat atxikita eta erabili gabe egotera pasatzen da, zenbateko jakin bateko gastu edo transferentzia bat baimentzeko kreditu nahikoa dagoela dioen ziurtagiria eman izanaren ondorioz. Horrela, zenbateko berdinagatik, gastu edo transferentzia horretarako erreserba bat egiten da.

Kreditua ezin dela erabili esaten da aurrekontuko partida bateko kredituaren saldo osoa edo zati bat immobilizatzen denean eta ondorioz, ezin erabilizkotzat jotzen da.

Kreditua ezin erabilizkotzat jotzeak ez du esan nahiko kreditua deuseztatu denik baina ezin erabilizkotzat jo den saldoaren kargura ezingo da gasturik edo transferentziarik baimendu eta zenbatekoa ezingo da hurrengo ekitaldiko aurrekontura gehitu.

Erakundearen osoko bilkurak adierazi beharko du kredituen baliagarritasunik eza eta bere esku egongo da kreditua berriz ere erabilgarritzat jotzea.

2. Gastuen aurrekontua kudeatzeko fase hauek daude:

- a) Gastua egiteko baimena.
- b) Gastuaren xedapena edo konpromisoa.
- c) Aitortutako betebeharra.
- d) Ordainketaren agindua.
- e) Ordainketa.

Gastua baimentzea zenbateko finkoa edo gutxi gorabeherakoa duen gastua kreditu jakin baten kargura egitea erabakitzen deneko egintza da; kreditu osoa edo zati bat erabiltzen da horretarako.

Gastua xedatzen edo horretarako konpromisoa hartzen denean, lege ezarritako tramiteak bete ondoren baimendutako gastuak, zenbateko jakinekoak, egitea erabakitzen da.

Betebeharra aintzatesten eta likidatzen denean, baimendu eta konprometitutako gastu baten ondorioz erakundeari eska dakioken kreditua dagoela adierazten da.

Ordainketa agintzen denean, arduradunak ordainketa-agindua ematen du betebeharra aintzatetsita duen toki erakunde baten diruzaintzaren aurka.

41. artikulua. Eskumenak.

1. Toki erakundearen administrazioaren aurrekontuetan baimendutako kredituen barruan, udalbatzako buruari edo Korporazioko Osoko Bilkurari dagokio gastuak baimendu edo xedatzea, indarrean dagoen araudiak ezartzen duen eskumen-banaketaren arabera.
2. Udalbatzako buruak aitortuko ditu lege eskuratutako gastu- konpromisoetatik sortzen diren betebeharrak. Aurrekontuko zuzkidurarik ez badago, berriz, Korporazioko Osoko Bilkurak aitortu beharko ditu betebeharrak.
3. Aurreko zenbakietan aipatutako ahalmenak deskontzentratu edo eskuordetu egin ahal izango dira, Toki-araubidearen Oinarriak arautzen dituen 1985eko apirilaren 2ko 7/1985 Legeko 23. artikuluan aurreikusitakoaren arabera, eta deskontzentrazio edo eskuordetze hori, ekitaldi bakoitzerako, aurrekontua betearazteko arauan bildu beharko da.
4. Organismo autonomoetan eta enpresa-erakunde publikoetan, adierazitako ahalmen horiek lehen azaldutakoaren arabera erabiliko dira, eta halako erakundeen estatutuen arabera eskumenok atxikita dituzten organoek erabiliko dituzte.
5. Toki erakundearen administrazioaren aurrekontuaren eremuan, ordainketak agintzeari dagozkion eginkizunak Udalbatzako buruari dagozkio; nolanahi ere, Korporazioko Osoko Bilkurak, Udal- batzako buruaren gorengo agintearen menpean, ordainketak agintzeko unitatea sor dezake, dagozkion administrazio-eginkizunak betetzeko.
6. Organismo autonomoetan eta enpresa-erakunde publikoetan, berriz, estatutuen arabera ordainketak agintzeko eginkizuna esleituta duen organoak aginduko ditu ordainketak.
7. Ordainketa-aginduak diruzaintzako funtsak erabiltzeko planaren arabera emango dira; plan hori Udalbatzako buruak ezarri behar du eta, bertan, jasota utzi behar da lehentasunezkoak direla bai pertsonal-gastuak, bai zor publikoaren interesak eta kapitala, bai eta aurreko ekitaldietan hartutako betebeharrak ere.

42. artikulua. Ordainketa aginduen oinarri diren agiriak.

1. Toki erakundearen administrazioaren eta haren organismo autonomoen eta enpresa-erakunde publikoen aurrekontuen kargura ematen diren ordainketa-aginduei beste agiri batzuk erantsi behar zaizkie, egiaztatzeko, hain zuzen, hartzekodunak prestazioa egina duela edo zenbatekoa hartzeko eskubidea duela, baimena eman eta gastua konprometitzeko oinarri izan ziren kontratu, erabaki eta xedapenen arabera betiere.
2. Toki erakundearen administrazioaren eta haien organismo autonomoen eta enpresa-erakunde publikoen aurrekontuen kargura emandako diru-laguntzen hartzaileek, laguntzok hartu aurretik, erakundearekiko betebehar fiskalak beteta dituztela frogatu beharko dute, eta, ondoren, hartutako funtsak nola aplikatu dituzten ere frogatu beharko dute.

43. artikulua. Frogatu beharreko igorpenak.

1. Ordainketa agindu batekin batera ezin badira aurkeztu bidezko agiriak, aurreko artikuluan adierazitakoak, «frogatu beharrekoa» izango da eta aurrekontu kreditu egokiei aplikatuko zaie.
2. Aurrekontu betearazpenari buruzko arauak gastuen aurrekontuen kargura frogatu beharreko ordainketa aginduen luzapenari buruzko arautegia ezarri ahal izango du, irizpide orokorrak, zenbatekoen aldeko mugak eta aurrekontuetako kontzeptu aplikatu gaiak zehaztuz.

Ordainketa agindu horien hartzaileek jasotako kopuruak nola aplikatu dituzten frogatu beharko dute hiru hilabete igaro aurretik eta, beti ere, ekitaldia itxi aurretik; indarreko arautegiak ezartzen duen erantzukizunen araubidearen menpean egongo dira.

Aurrekontuetako kontzeptu berdinenengatik, frogatu gabeko fondoak dituzten hartzaileei ezin zaie inola ere «frogatu beharreko» beste ordainketa agindurik luzatu.

3. Aldizkako edo lantzean behingo arretetarako, igorri eta frogatu beharreko fondoak kutxa finkoko aurrerakinak izan daitezke. Fondo hauen hartzaileek aurrerakina eratua den aurrekontu ekitaldian zehar hartutako kopuruen aplikazioa frogatu beharko dute. Kutxa finkoko aurrerakinak hornitzea eta itzultzea aurrekontutik kanpokoa izango da. Justifikazio-kontua onestean, gastuen ezarpen ekonomikoa eta aurrekontu ezarpena gertatuko dira eta funtsak birjarri beharko dira kutxazainean.

44. artikulua. Kredituak itxieran baliorik gabe uztea.

1. Toki erakundearen administrazioaren eta haren organismo autonomoen aurrekontuetan jasota dauden ordainketa-kredituak aurrekontu-ekitaldiko azken egunean ez badaude ekitaldian zehar sortutako betebeharrei afektatuta, kredituak zuzenbide osoz deuseztatuko dira, salbu eta erakunde edo organismoaren hurrengo ekitaldiko aurrekontuari eransten zaizkionean, arau honetako 32. artikuluan ezarritakoaren arabera.
2. Halaber, aurrekontu ekitaldiko azken egunean erabili gabe dauden konpromiso-kredituak baliorik gabe utziko dira, arau honetako 32. artikuluan xedatutakoa izan ezik.

45. artikulua. Erantzukizunak.

Gastu eta ordainketen agintzaileek eurek, beti, eta toki erakundeetako kontuhartzaileek idatziz bidegabeak direla ohartarazten ez badute, baimentzen dituzten gastuen erantzukizuna izango dute, bai eta nahikoa krediturik ez dagoela aintzatetsi, likidatu edo ordaintzen dituzten betebeharrengatik ere.

VII KAPITULUA AURREKONTUEN LIKIDAZIOA

46. artikulua. Itxiera eguna.

Ekitaldiko aurrekontu orokorra abenduaren 31n itxiko da ordu arte aintzatetsitako eskubideei eta betebeharrei dagokienez.

47. artikulua. Agiriak.

Arau honetako 1. artikuluan aipatutako erakundeek ekitaldiko aurrekontuaren likidazioa aurkeztu behar dute; likidazioan agiri hauek egon behar dira:

1. Aurreko ekitaldiko aurrekontuaren likidazioa; hona osagaiak:
 - Laburpen-kontuak.
 - Aribideko ekitaldiko sarreraren orria.

- Ordainketa-kredituen gastuen orria.
 - Konpromiso-kredituen gastuen orria.
2. Itxitako aurrekontuen aldakuntzen orria; ekitaldian kobratzeko eskubideetan eta ordaintzeko betebeharrak izan direnak adierazi behar dira.
 3. Aurrekonturik kanpoko zordunen eta hartzekodunen saldoen orria, aplikatu gabeko ordainketak eta sarrerak barne direla.
 4. Ekitaldian ixtean dauden bidegabeko sarreren itzulketaren ondoriozko hartzekodunen guztirako saldoa.
 5. Ekitaldiko diruzaintzaren kontua.
 6. Fondo-kontaketaren akta; bertan kontuetako fondoak eta haien berdinkatzeen gauzapena agertu behar da.
 7. Likidatu den ekitaldiaren hurrengo ekitaldian kobratzen gaitz edo ezinezkoa izango den kobratu gabeko zorren analisia.
 8. Sarrerak loturik dituzten gastuen finantzaketan izandako desbideraketen analisia.
 9. Ekitaldiko aurrekontu-emaiza; likidatu den aurrekontuarena eta itxitako aurrekontuena bereizi behar dira.
 10. Diruzaintzaren gerakina ekitaldia ixtean.

48. artikulua. Definizioak.

1. Ekitaldiko indarreko aurrekontuko aurrekontu-eragiketen emaitza ekitaldian zehar aintzatetsitako esku-bideen eta aldi berean zehar aintzatetsitako betebeharren arteko kendura izango da.

Likidatutako eskubideak beraien balio garbietan hartu beharko dira, hots, edozergatik baliogabetu diren eskubideak kendu ondoren. Halaber, aintzatetsitako betebeharrak ere hartuko dira beraien balio garbietan, edozergatik baliogabetu diren betebeharrak kendu ondoren.

2. Aurreko ekitaldietako aurrekontu likidatuetakoa eragiketen ziozko emaitza ekitaldian zehar baliogabetuta eta kobratu gabe dauden eskubideen zenbatekoaren eta ekitaldian zehar baliogabetu eta ordaindu ez diren betebeharren arteko kendura izango da.
3. Ekitaldiko aurrekontu-emaiza aurreko 1. eta 2. idatz-zatietan aipatutako kopuruen batura izango da.
4. Aurrekontu-emaiza, behar denean, gastu orokorretarako diren diruzaintzaren geldikinez finantzatutako betebeharren eta gastuei lotutako finantza baliabideen urteroko diferentzien arabera doitu beharko da.
5. Diruzaintzaren gerakina fondo likidoek gehi kobratu gabeko eskubideek ken ordaindu gabeko betebeharrak osatua izango da, horiek guztiak ekitaldiko abenduaren 31koak izanik.
6. Honela kalkulaturiko diruzaintzako gerakinetik kobraezintzat edo kobragaitzat hartzen diren kobratu gabeko eskubideak kenduko dira; kobratu gabeko eskubide horien zenbatekoa bai banan-banan bai goren mugako portzentaje bat finkatuz zehaztu ahal izango dira.

Eskubide kobragaitzak edo kobraezinak zehazteko, zorren aintzinasuna, beren zenbatekoa, harako sarrera mota, hala borondatezko epealdiko nola betearazpideko bilketaren portzentajeak eta toki erakundeak ezarriko dituen balioztapide zuhurrak ere hartu beharko dira kontuan. Dena dela, behar bezala aintzatetsi eta kontuetan hartu eta 24 hilabete baino

gehiagoko aintzinasuna duten eskubideak kobragaitzat edo kobraezinzat hartuko dira, behar bezala bermatuta egon eta likidatu eta jarraiko ekitaldian kobratzea aurreikusten denean izan ezik, orduan ez baitira eskubide horiek kendu beharko.

Eskubide bat kobragaitza edo kobraezina dela pentsatzen bada ere, kontuetan ez da berez inoiz baliogabetuko.

7. Diruzaintzako gerakinak, behar denean, gastuei lotutako finantza baliabideak daudenean doitu beharko dira.
8. Diru-sarrerei lotutako gastuetarako diruzaintzako gerakina aurrekontuko hasierako aurreikuspenetan sartuko da honako baldintza hauek gertatuz gero:
 - Hasierako aurrekontuaren orekaren betebeharra ez betetzea ordainketa-kredituak sortu behar direlako diru-sarrerei lotutako gastuak finantzatzeko.
 - Lotutako baliabideak aurreko ekitaldietan kobratu izana eta behar bezala sartuta egotea diruzaintzako gerakinean.
 - Lotutako diruzaintzako gerakina epealdian betearazi beharreko aurrekontu- gastuaren zatia finantzatu behar duen zenbatekoan jasotzea aurrekontuan.

Diruzaintzako gerakina ez da beste inongo kasutan izango hasierako aurreikuspenen osagai eta ezin izango ditu finantzatu, beraz, gastuen aurrekontuko hasierako kredituak.

Lotutako diruzaintzako gerakina, ekitaldi bateko diru-sarreren aurrekontuaren hasierako aurreikuspen gisa ezarritakoa, behar adina murriztu beharko da baldin eta, aurreko ekitaldiko kontabilitatea erregularizatu eta itxi ondoren, hura osatzen duten finantzaketa-desbideratze positiboen benetako balioa kalkulatu, eta aribideko ekitaldiko aurrekontua egiterakoan zenbatetsitakoa baino txikiagoa bada.

Minorazio horrekin batera, bidezkoa denean, aurrekontuko beste kontzeptu batzuei esleitutako sarrera-aurreikuspenen gehikuntza erantsiko da, edo, hori ezinezkoa denean, gastuetarako onartutako kredituen murrizketa egokia, hasierako aurrekontu-orekari eusteko..

49. artikulua. Onespena eta ondorengo tramiteak.

1. Toki erakundeek aurrekontu orokorren likidazioari buruzko agiriak hurrengo ekitaldiko martxoaren 31 baino lehen prestatu behar dituzte.
2. Aurreko epigrafean aipatutako eguna sozietate publikoei aplikatu ahal zaien arautegian ezarritako epeen kalterik gabe ulertu behar da.
3. Aurrekontu orokorren likidazioa toki erakundeko buruak onetsiko du, kontuhartzailetak txostena eman ondoren, eta gero udalbatzari emango zaio haren berri.
4. Aurrekontua likidatzen denean diruzaintzako gerakina negatiboa bada, udalbatzak, egiten duen lehenengo bilkuran, aurrekontu berriko gastuetan mentsaren kopurua kendu behar du.

Gastuak ezin txikitu badira, kreditu eragiketa bat kontzertatu ahal izango da, haren zenbatekoan, beti ere arau honetako 34. artikuluan zehaztutako baldintzak betetzen badira.

Aurreko idatz-zatietan aurreikusitako neurrietarik bat ere hartzen ez bada, hurrengo ekitaldiko aurrekontua ments hori baino txikiagoa ez den zenbatekoko superabitarekin onetsi beharko da.

5. Toki erakundeek beren aurrekontuen likidazioaren kopia bidali beharko diote Bizkaiko Foru Aldundiari, hura onetsi eta hilabete igaro aurretik, eta likidazio horretan jaso egin behar da biltzeko zailak edo ezinezkoak diren eskubideak zehazten dituzten irizpideak aplikatuz ateratzen den emaitza. Gero, Foru Aldundiak administrazio eskudunei bidaliko die.

VIII KAPITULUA

AURREKONTUEN LUZAMENDUA

50. artikulua. Luzamenduaren araubidea.

1. Ekitaldi bateko aurrekontu orokorra hura hasten denerako indarrean ez badago, aurreko ekitaldikoa luzatutaz joko da berez.
2. Ezarritako arautegiaren arabera luzatzen diren kredituen zenbatekoak amaitutako azken ekitaldi ekonomikoko azken egunean onetsitakoak balira legez ulertuko dira, hots, ekitaldi horretan baimendutako transferentzia, zabalkuntza eta gainerako aldarazpenak konputatu ondoren.
3. Aurreko ekitaldian amaitu beharreko edo ekitaldi horretan bakarrik hartuko ziren kredituez edo beste sarrera berezi edo uki- tuez finantzatu beharreko zerbitzuetarako edo egitarau-taldeetarako kredituak ezin izango dira inoiz luzagarritzat hartu.
4. Konpromiso-kredituak berez sartuko dira luzatutako aurrekontuan.
5. Luzamenduaren epealdian zehar, kredituen transferentzia, emate, birjarpenen eta gainerako aurrekontu aldarazpenen araubideak arau honetan dagoen arautegiaren menpean egongo dira.
6. Aurreko paragrafoetan ezarritako araubidea gorabehera, udalbatzak, ekitaldi ekonomiko berriko lehenengo egunetik aurrera, bere zerbitzupeko langileen ordainketak gehitu ahal izango ditu, luzatu den ekitaldian baimendutako zenbatekoaz berdina den gehieneko eta behin behineko portzentajea, banan-banan aplikatuta.
7. Luzamendua amaitu ondoren, behin betiko aurrekontua urtarilaren 1etik aurrerako ondoreekin onetsitzat hartuko da eta beraren barruko kredituak hasierako kreditutzat hartuko dira.
8. Ekitaldi berriko aurrekontu orokorrak luzamenduen araubideak baimendutako kredituetarik bat ere ez badu edo zenbateko txikiagokoa badu, haren zenbatekoa ukitutako egitarau-taldearen kargura kitatuko da eta hori ezinezkoa bada udalbatzak bidezko doiketa burutzeko modua erabakiko du.
9. Luzatutako aurrekontuan doitzeak egin behar badira, esaterako, luzatu gabeko diru- sarrerak direla eta, finantza karga handiagoak direla eta, aurreko 6.paragrafoan aurrez ikusitako ordain-sarien gehikuntza dela eta, aurrekontuan jasotako konpromiso kredituak direla eta, bai eta beren izaera dela medio hornidura gehitzea eskatzen duten beste gastu mota batzuk direla eta; bada, halakoetan, udalburuak egingo ditu doitze horiek, aurretiaz kontuhartzaitzak txostena egin ondoren, eta, betiere, horretarako nahiko afinantzazio dagoenean.
10. Ekitaldian zehar ziur likidatuko diren diru-sarrerarik handienak artikulua honetako 9.paragrafoan aurrez ikusitako doitzeak finantzatzeko oinarria izan daitezke.

II TITULUA DIRUZAINITZA

51. artikulua. Definizioa eta aplikazio eremua.

1. Toki erakundearen administrazioaren diruzaintzak finantza baliabide guztiak ditu, dirua, baloreak zein erakundearen kredituak, aurrekontu eragiketen ziozkoak nola aurrekontuz kanpokoen ziozkoak.
2. Titulu honetako manuak organismo autonomoei eta enpresa-erakunde publikoei ere aplikatuko zaizkie.

52. artikulua. Kontrola.

Diruzaintzaren erabilpenak eta beraren aldaketak kontuhartze-kontrolaren eta kontabilitate publikoaren erregimenaren menpean daude.

53. artikulua. Eginkizunak.

Hauexek dira toki erakundeetako diruzaintzaren eginkizunak:

- a) Eskubideak biltzea eta betebeharrak ordaintzea.
- b) Kutxa batasunaren abiaburua betetzea, aurrekontuetako eta aurrekontuz kanpoko eragiketen ziozko fondo eta balore guztiak zentralizatuz.
- c) Baliagarri dagoen dirua denboran zehar banatzea betebeharrak behar denean betetzeko.
- d) Toki erakundeak konprometatutako abalen erantzule izatea.
- e) Aurrean zerrendatutakoetatik sortzen diren edo haiekin zerikusia duten guztiak.

54. artikulua. Fondoaren egoera.

- 1. Toki erakundeek euren diruzaintzaren finantza zerbitzuak itundu ahal izango dituzte kreditu eta aurrezki erakundeekin; horretarako honako kontu mota hauek irekiko dituzte:
 - a) Sarrera eta gastuen eragiketa-kontuak.
 - b) Bilketarako murriztutako kontuak.
 - c) Ordainketetarako murriztutako kontuak.
 - d) Gordailu eta fidantzen kontuak.
 - e) Diruzaintzako soberakinak ezartzeko finantza kontuak.
- 2. Halaber, toki erakundeek baimena eman ahal izango dute kutxetan eskudirua egon dadin eguneroko eragiketarako; kutxa horiek arau ezartzen diren mugak izango dituzte.
- 3. Toki erakundearen administrazioaren, haren organismo autonomoen eta enpresa-erakunde publikoen funts guztiak 1. eta 2. zenbakietan aipatutako kontuetan edo kutxetan kokatuko dira.
- 4. Arau honen ondoretarako, gordailutzat joko dira fidantza, berme, zainpeketa eta antzeko eragiketarako fondoak eta baloreak, baldin eta eragiketa horien jasotzaileak hauek badira:
 - a) Toki erakundearen edo beraren administrazio organismo autonomoen administrazioa.
 - b) Beste erakunde publiko edo norbanako batzuk, beti ere, indarreko antolamendu juridikoaren arabera, toki erakundeen zainzapean jarri behar direnean.
- 5. Gordailutzat hartzen diren fondoak toki erakundeko diruzaintzako gainerako fondoetatik aparteko kontuetan jarri ahal izango dira, hain zuzen ere 1.d) idatz-zatian aipatutakoetan.
- 6. Kontuen izena «.....(e)ko toki erakundeko diruzaintza» izango da; behar denean kontuaren edukia zehazten duen adierazpenen bat erantsi ahal izango da.

55. artikulua. Sarrera egiteko moduak eta ordainerak.

- 1. Toki erakundeek erregela bereziak eman ahal izango dituzte euren baliabideen bilketaren emaitzakoa sartzeko; sarrerak eskudiru kutxetan edo kreditu erakunde laguntzaileetan egin

daitezke eskudirutan, transferentzia bidez, txkeez edo ezartzen den beste edozein ordaineraz baliatuz.

2. Toki erakundeek euren betebeharrak ere aurreko idatz-zatian aipatutako ordaineretako bat erabiliz ordaindu ahal izango dituzte.

56. artikulua. Diruzaintzako eragiketak.

1. Toki erakundeek urtebetetik beherako epeko diruzaintzako eragiketak kontzertatu ahal izango dituzte era guztietako finantza erakundeekin euren ordainketa eta sarrerren mugaegunen diferentzietatik sortzen diren aldi baterako likidezia mentsak estaltzeko, Udal Ogasunei buruzko abenduaren 16ko 9/2005 Foru Arauaren 54. artikuluan ezarritakoarekin bat etorritz. Produktua eta diruzaintzako eragiketen amortizazioa aurrekontukoak ez diren eragiketatzat joko dira.
2. Toki erakundeek euren diruzaintzaren aldi baterako soberakinei etekinak atera ahal izango dizkiete likidezia eta segurtasuna bateratzen dituzten inbertsioak eginez.

57. artikulua. Eskumenak.

1. Udalbatzako buruak eta organismo autonomoetako zein enpresa-erakunde publikoetako presidenteeak eta zuzendariak erabiliko dituzte funts eta baloreen egoerari, eskubideen bilketari, betebeharren ordainketari eta —esangura zabalenean— toki erakundeetako diruzaintzaren berezko gainerako arloei dagozkien esku- men guztiak, arau honetan ezarritakoarekin bat etorritz.
2. Kontuak ireki eta ixteko xedapena, beraien mugimendua eta kasuan kasuko egingarritasunaren zehaztapena, arau honetan aurreikusitakoaren arabera, udalburuari dagozkio, edo berak ezartzen diren baldintzei lotuz horretarako izendatzen duenari.
3. Fondoak erabiltzeko, erakundeko buruaren, udal diruzaintzaren arduradunaren eta kontuhartzailearen baterako sinadura beharko da, 67.2.c artikuluan xedatutakoari kalte egin gabe.
4. Eskudiru kutzak ireki eta ixteko xedapena, kasuan kasuko egingarritasunaren zehaztapena eta haien mugimenduaren arduradunaren edo arduradunen izendapena egiteko, udalburuak eman beharko du baimena.

58. artikulua. Diruzaintzako erregistroa.

Toki erakundeek diruzaintzako erregistroa eduki beharko dute. Bertan toki erakundean dauden kontu eta kutxa guztiak agertu beharko dira; datu hauek eman behar dira:

- a) Kontu edo kutxa mota.
- b) Izena.
- c) Titulartasuna.
- d) Finkamendua eta identifikazioa. Kontua denean, beraren zenbakia eta banku erakundea, finantza erakundea edo kreditu erakundea, kasuan kasukoa.
- e) Zaintzaren arduradunak.
- f) Mugimenduaren arduradunak.
- g) Kontuei edo kutxei buruz eman diren ebazpenak.
- h) Organo eskuduna ezartzen dituen guztiak.

III TITULUA KONTABILITATEA

59. artikulua. Aplika daitekeen araubidea.

1. Toki erakundearen administrazioa eta haren organismo autonomoak, enpresa-erakunde publikoak eta sozietate publikoak kontabilitate publikoaren araubidearen menpean daude, arau honetan ezarritakoaren arabera.
2. Kontabilitate publikoaren araubidearen menpean egoteak berekin dakar eragiketa guztien berri eman beharra Herri-Kontuen Euskal Epaitegiari.

60. artikulua. Kontabilitatearen helburuak.

Toki erakundearen kontabilitatea helburu hauek betetzeko antolatuta dago:

- a) Toki erakundearen balantzea ezartzea, beraren ondarearen osaketa eta egoera, bai eta haren aldaketak ere, agerian jarritz.
- b) Emaizak zehaztea ekonomiaren eta ondarearen ikuspegitik.
- c) Analisisetako emaitzak zehaztea, zerbitzuen kostu eta etekina agerian jartzeko.
- d) Erakundearen aurrekontu orokorraren betearazpena erregistratzea, aurrekontu emaitzak agerian jarritz.
- e) Udal diruzaintzaren mugimenduak eta egoera erregistratzea.
- f) Erakundearen kontu orokorra, bai eta bidezko ondoreetarako gertutu behar diren kontu, orri eta agiriak osatzeko behar diren datuak ematea.
- g) Euskal Herriko Arlo Publikoaren kontu ekonomikoak egiteko behar diren datuak eta aurrekinak eskaintzea.
- h) Ekonomia-finantzaketako estatistikak gertutzeko behar den informazioa ematea.
- i) Hala politikari doakionez, nola kudeaketari doakionez, erabakiak hartzeko behar den ekonomiaren eta finantzen arloko informazioa ematea.
- j) Legezketasun kontrola, eraginkortasun eta efizientziaren kontrola, finantzen kontrola eta antolaketaren kontrola ahalbidetzea.
- k) Ibilgetu materialaren, ezmaterialaren eta finantza ibilgetuaren inbentarioa eta kontrola, zorpeketaren kontrola eta toki erakundearekin harremanak dituzten interesatuen zor edo hartzeko egoeraren banan-banakako jarraipena ahalbidetzea.

61. artikulua. Kontabilitatearen indarraldia.

Kontabilitate-ekitaldia bat dator aurrekontu-ekitaldiarekin.

62. artikulua. Kontu Orokorra.

1. Toki erakundeek, kontabilitate-ekitaldia amaitutakoan, Kontu Orokorra egin behar dute; bertan ekonomiaren, finantzen, ondarearen eta aurrekontuaren arloetan egindako kudeaketan berri agertu behar dute.
2. Ondorengoek osatuko dute kontu orokorra:
 - a) Erakundearena berarena.
 - b) Erakunde autonomoena.

- c) Haien menpeko sozietate publikoena.
 - d) Enpresa-erakunde publikoena.
 - e) Atxikitako partzuergoena, betiere haien egintzak Toki Erakundearen erabakitzeke ahalmenaren menpe badaude, modu zuzenean edo zeharkakoan.
3. Aurreko ataleko a), b) eta c) paragrafoetan aipatutako kontuek eta hala badagokio e) paragrafoan aipatutakoak ekonomi- eta ondare-emaitzak eta aurrekontuen egikaritzea eta likidazioa islatuko dituzte.
 4. Aurreko ataleko 1.c) eta d) ataletan aipatutako kontuak eta hala badagokio e) atalean aipatutakoa izango dira merkataritzaren arloko araudiari jarraituz egin beharko direnak.
 5. Toki-erakundeek taldeko erakundeen, talde anitzekoen eta elkartuen urteko kontuen egoera integratuak eta bateratuak batuko dituzte Kontu Orokorrera. Integrazioa eta bateratzea Bizkaiko Lurralde Historikoko tokiko sektore publikorako erregelamendu bidez onartzen diren urteko kontu bateratuak egiteko arauak aplikatuz egingo da.

Egoera-orri bateratuak lortzeko, tokiko erakundeek, talde anitzeko erakundeek eta erakunde elkartuek zuzenean edo zeharka kontrolatzen dituzten erakundeek urteko kontuak igorri beharko dizkiote tokiko erakundeari, auditoretzaren eta kudeaketaren txostenarekin batera, hala badagokio.

Bateratutako egoera-orriak Kontu Orokorrarekin batera aurkeztu beharko dira, gutxienez, Kontu Orokorra Korporazioaren Osoko Bilkurak onesteko aurkezten denean.

6. Bizkaiko Foru Aldundiak zehaztuko ditu aurrekontu mugatzailea duten erakundeen kontuaren edukia, egitura eta hura egiteko arauak.

63. artikulua. Gertutu eta onesteko prozedura.

1. Toki erakundeko buruak toki erakundearen urteko egoera- orriak eta kontuak eman behar ditu, orri eta kontuoi dagokien ekitaldiko apirilaren 30a baino lehen. Organismo autonomoenak, enpresa-erakunde publikoenak, sozietate publikoenak eta tokiera- kundeari atxikitutako eta mendeko partzuergoenak, berriz, organo eskudunek eman eta proposatuko dituzte hasieran, eta aurreko epe horretan bertan bidaliko zaizkio toki erakundeari.
2. Udalburoak gertututako Kontu Orokorra maiatzaren 15a baino lehen jarri behar da toki erakundeko kontuen batzorde bereziaren onespenerako
3. Kontu Orokorra, aurreko idatz-zatian aipatutako batzorde bereziaren txostenarekin batera, jendaurrera azalduko da 15 egunetan; epealdi horretan interesatuek erreklamazioak, ingerak zein oharra aurkeztu ahal izango dituzte. Batzorde bereziak aztertu egingo ditu eta beharrezkotzat jotzen dituen egiaztapen guztiak egin ondoren, beste txosten bat emango du.
4. Batzorde bereziaren txostenekin eta aurkeztutako erreklamazio eta ingerekin batera, Kontu Orokorra udalbatzaren onespenerako jarriko da, eta bidezkoa bada uztailaren 31 baino lehen onetsiko da.
5. Toki erakundeek behar bezala onetsitako Kontu Orokorra eman behar diote Herri Kontuen Euskal Epaitegiari, haren arautegian berariaz ezarritakoaren arabera; orobat eman behar dizkiote Udal-batzako buruak eta Udaleko Osoko Bilkurak kontu-hartzaileak egindako ingeren kontra hartutako ebazpen eta erabaki guztiak, bai eta sarrerak direla-eta atzemandako gorabehera nagusien laburpena ere. Aurrekoetz gainera, toki-korporazioak kasu bietan aurkeztutako justifikazio-txostenak ere eman behar zaizkio Epaitegiari.

64. artikulua. Informazioa.

Hiru hilean behin, gutxienez, toki erakundeko buruak ordu artean igarotako epealdiari dagokion finantza eta aurrekontuen arloko informazioa bidaliko dio udalbatzari, honek zehazten duen egiturarekin.

IV TITULUA ONTUHARTZE-KONTROLKA

65. artikulua. Definizioa.

Kontuhartze-kontrola toki erakundeak bere jarduera ekonomikoaren eta bere menpeko erakundeenaren gainean ezartzen duen barru kontrola da; kontrol hori titulu honetan ezarritakoaren arabera burutuko da.

66. artikulua. Kontrolaren helburuak eta kontrol-moduak.

1. Lortu nahi diren helburuen arabera, kontrola honelakoa izango da:
 - a) Legezkotasunaren kontrola, jarduketa ekonomikoak indarreko arautegiaren arabera diren egiaztatzeko.
 - b) Eraginkortasunaren eta efizientziaren kontrol ekonomikoa, jarduketan ekonomi moldaketa hala egitaraupeko ekintza eta helburuen ikuspegitik, nola prozesuari datxekion kostuaren ikuspegitik aztertzeko.
 - c) Finantzen kontrola, finantzen eta kontabilitatearen arloko informazioaren fidagarritasuna eta informazio hori identifikatu, ebaluatu, sailkatu eta jakinarazteko erabilitako eskuartearen fidagarritasuna eta osotasuna aztertzeko.
 - d) Antolaketaren kontrola; eragiketa ekonomikoei doazkien antolaketa eta administrazio sistemen egokitasuna, bereziki, toki erakundeen aktiboen babesaren balioztatu eta udalaren organo eta erakundeen sorkuntza eta ezabaketa, bai eta beren berregituraketak fiskalizatuz, beraien zerbitzuen kostu eta etekinen egoera, bilakaera eta aldarazpena ebaluatzeko.
2. Kontrola noiz egiten den arabera, kontrola a priori (egintza baino lehen) edo a posteriori (egin ondoren) izan daiteke.

67. artikulua. Legezkotasunaren kontrola.

1. Kontuhartze-eginkizunaren helburua, haren legezkotasun kontrolaren ikuspegitik, toki erakundeen eta beraien organismo autonomoen egintza guztiak, beti ere haiek eskubide eta betebeharrak ekonomikoak edo gastuak aintzatestea eta likidatzea eragiten dutenean, beraietatik sortzen diren sarrera eta ordainketak eta administratutako ondasuntza publikoen bilketa, inbertsio eta, oro har, aplikazioa fiskalizatzea da, kudeaketa kasuan kasuko aplikatu beharreko xedapenen arabera izan dadin.
2. Eginkizun horren erabilerak honako hauek esku hartuko ditu:
 - a) Eskubideak edo betebeharrak ekonomikoak sortzea edo baloreen fondoak mugitzea eragin dezaketen egintza, agiri edo espediente guztien kontuhartze kritikoa edo aurreitazkoa.
 - b) Ordainketa-aginduaren erazko kontuhartzea.
 - c) Ordainketaren kontuhartze materiala. Udalbatzaren erabaki batengatik kontrol hori laginketa bidez baimentzen denean izan ezik, kontuhartzailearen sinadura arau honetako 57. artikuluan aurreikusitako fondoaren erabilpenerako amankomunatuak erantsiko zaie.
 - d) Inbertsioen eta diru-laguntzen aplikazioaren kontuhartze eta egiaztapen materiala.

68. artikulua. Eraginkortasunaren eta efizientziaren kontrol ekonomikoa.

Eraginkortasunaren eta efizientziaren kontrol ekonomikoa aurreko artikuluko 1. idatz-zatian aipatutako egintzen gainean egingo da eta, egitaraupeko ekintzei eta lortu nahi diren helburuei begira, honako hauek esku hartuko ditu:

- a) Eskubideak edo betebeharrak ekonomikoa sortzea edo baloreen fondoak mugitzea eragin dezaketen egintza, agiri edo espediente guztien kontuhartze kritikoa edo aurretiazkoa.
- b) Egintza horiek a posteriori kontrolatzea eta, bereziki, ekintzak eta helburuak zenbatzea aurrekontu-egitarauen eremuan.

69. artikulua. Finantzen kontrola.

Finantzen kontrola finantza-auditoritzaren bitartez egingo da, arlo publikoaren auditoretzari buruzko arauarekin bat etorriz.

70. artikulua. Ingerak.

1. Kontuhartze-eginkizuna erabiltzean, organo kontuhartzailea aztergai diren egintzen, agirien edo espedienteen edukiarekin edo itxurarekin ados ez badago, bere ingerak idatziz azaldu beharko ditu erabakia edo ebazpena hartu baino lehen.
2. Toki erakundearen edo beraren organismo autonomoen aldeko eskubideen aintzatespenarekin edo likidazioarekin ados ez badago, aurkarapena ingera orrian egingo da, eta horrek ez du inolaz ere etengo espedientearen izapidetza.
3. Ingera gastuen erabilpenari, betebeharren aintzatespenari edo ordainketa-aginduari badagokio, espedientearen izapidetza etengo da harik eta hura ebazten den arte, beti ere honelakoetan gertatzen denean:
 - a) Oinarria kredituaren askieztasunean edo proposatutakoaren ezegokitasunean datzanean.
 - b) Ordainketa-aginduak sortu dituzten egintzak fiskalizatu ez direnean.
 - c) Espedientearen funtsezko beharkizun edo izapidetza alde batetara utzi direnean.
 - d) Ingera obra, hornidura, eskuraketa eta zerbitzuen egiaztapen materialetatik sortzen denean.
4. Udalbatzako buruak ebatzi beharko du desadostasuna, eta haren ebazpena betearazi beharrezkoa izango da. Ahalmen hori ezin da inola ere eskuordetu. Aurrekoa gorabehera, desadostasunik badago, hari buruzko txostena eskatu ahal izango dio Udalbatzako buruak Bizkaiko Foru Aldundian finantza-tutoretzari dagokionez esku- duna den sailari.
5. Aurreko idatz-zatian xedatutakoa gorabehera, ingerak honelakoak direnean udalbatzak ebatzi beharko du eztabaida:
 - a) Kredituaren askieztasunaren edo ezegokitasunaren ondoriozkoak.
 - b) Berak onetsi behar dituen betebeharrak edo gastuei dagozkienak.
6. Kontu-hartzailetzako organoak txostena bidali behar dio Osoko Bilkurari, non Udalbatzako buruak egindako ingeren aurka hartutako erabaki guztiak jasoko diren, eta sarrerak direla-eta atzemandako gorabehera nagusien laburpena ere bidali behar dio. Txosten horretan bakarrik jasoko dira fiskalizazio-eginkizunari lotuta dauden alderdiak eta egitekoak, eta ez dira sartuko fiskalizatzen diren jarduketak ikusita egokitzen edo komenigarritzat jo litezkeen beste alderdi batzuk. Udalbatzako buruak bere jarduna justifikatzeko txos- tena aurkeztu ahal izango dio Osoko Bilkurari.

71. artikulua. Fiskalizazio mugatua.

1. Inbentariopean ez dauden materialaren gastuen eta kontratu txikien konturik ez da aurretiaz hartuko, ez eta aldian behingoena eta segidako traktuko guztiena ere, egintza edo kontratu sortzailearen edo bere aldarazpenen hasierako epealdiko gastuaren kontu hartu ondoren.
2. Udalbatzak, udalburuak proposatuta eta kontuhartzailtza- organoak txostena eman ondoren, aurretiazko kontuhartzeak honako hauek soilik egiaztatzea erabaki ahal izango du:
 - a) Aurrekontu kreditua dagoen eta proposatutakoa hartu nahi den gastuaren edo betebeharraren izaeraren arabera den egiaztatzea.
 - b) Betebeharrak edo gastuak eskudun organoak sortuak diren egiaztatzea.
 - c) Udalbatzak zehazten dituen gainerako edukiak egiaztatzea, beti ere kudeapidean duten eraginagatik denean.

Kontuhartzailtza-organoak komeniesten dituen ohar osagarriak azaldu ahal izango ditu; horiek ez dute inolaz ere etengo espedienteen tramitazioa.

3. Artikulu honetako 2. zenbakiak aipatu duen fiskalizazio mugatuaren menpeko betebeharrak edo gastuak ezin izango dira geroago osorik fiskalizatu, fiskalizazio hori sortarazi zuten egintzak, agiriak edo espedienteak ordezkatzan dituen laginketa baten gainean laginketa edo auditoriako teknikak aplikatuz erabilita, beti ere kasuan kasuko aplikatu beharreko xedapenen arabera diren begiztatu eta kredituen kudeaketan legezkotasuna noraino bete den zehazteko denean.
4. Toki erakundeek, udalbatzaren erabaki baten bitartez, eskubideen aurretiazko fiskalizazioaren ordezkari, kontabilitatea egiteari doakiona eta laginketa edo, auditoriako teknikak erabiliz, geroagoko egiaztapenak jar daitezzen, erabaki ahal izango dute.

72. artikulua. A posteriori kontrolak.

Titulu honetan deskribatutako ikuspegietako batetik a posteriori kontrola egin ondoren idatzizko txostena eman beharko da eta bertan azterketaren ondorioak eta oharak agertarazi.

Txostenak, eta haiekin batera kontrolpeko eginkizunen ardura duten organoen alegazioak, udalburuari bidaliko zaizkio, azter ditzan.

73. artikulua. Organismoen eta sozietateen kontrola.

1. Enpresa-erakunde publikoek kontu-hartzailtza-aren kontrolaren menpean daude, halako enpresen berezko merkataritza trafikoko eragiketen barruan ekonomia edukia duten egintzen aurretiazko fiskalizazioa izan ezik.
2. Sozietate publikoak ez daude beraien egintzen aurretiazko fiskalizazioaren menpean eta haietan kontuhartze-kontrola a posteriori kontrolen bitartez egingo da, titulu honetan aipatutako perspektiba guztietatik eta auditoretza-aren bitartez.

74. artikulua. Onurabideak.

Erakundeak kontuhartze-kontrola erabil dezan, beharrezkoesten diren aurrekinak eskatu ahal izan, premia-koesten diren liburu, kontu eta agiriak aztertu eta egiaztatu, kontaketa eta zenbaketak begiztatu eta eskudunari, kontuhartu behar den egintza-aren, agiriaren edo espedientearen izaerak behar duenean, beharrezkoesten diren teknikarien txostenak eta aholkularitza eskatzea kontrol hari datxezkiola ulertuko da.

Kontuhartzailtza-organo eskudunak eta kontuhartze-kontrolaren ardura duten funtzionarioek ere euren eginkizuna erabiliko dute, fiskalizatzen duten jarduketadun organoei begira independentzia osoa dutela.

Toki erakundearekin horretarako hitzarmena izenpetuz gero, Bizkaiko Foru Aldundiak laguntzeko jarduketak egin ahal izango ditu toki erakundeetan kudeaketa ekonomiko-finantzarioa egiteaz nahiz kontabilitatearen eta aurrekontuaren kudeaketa kontrolatzeaz eta kudeaketa horren barruko fiskalizazioaz arduratzen diren organoen autonomia eta eraginkortasuna indartzearen.

XEDAPEN GEHIGARRIAK

Lehena. Udalerriaz azpiko eremuko erakundeak.

Udalerriaz azpiko eremuko erakundeek arau honetako abiaburuetara moldatuko dute euren aurrekontu araubidea; hori dela eta, Foru Aldundiari baimena eman zaio haiek euren araubidea errazteko egin behar dituzten moldaketak onesteko.

Bigarrena. 5.000 biztanle baino gutxiago dauden udalerriak.

Bizkaiko Foru Aldundiak arau hau aplikatzeko araubide erraztua eman ahal izango du 5.000 biztanle baino gutxiago dauden udalerrietarako, beti ere hemen ezarritako abiaburuak errespetatzen dituela.

Hirugarrena. Arau eskumena.

Bizkaiko Foru Aldundiari baimena eman zaio foru arau honetan ezarritako manua arauz garatzeko; horrelakoetan, lehenbizi txostena eman beharko du Bizkaiko Lurralde Historikoan sendoen errotutako udal elkarteak.

AZKEN XEDAPENA

Foru arau hau Bizkaiko Aldizkari Ofizialean argitaratzen den egunean bertan jarriko da indarrean.